

ГАЛУСТЯН УЗР ПУРСИД...

с. 3

ПРЕЗИДЕНТ МОРАТОРИЯ ЭЪЛОН КАРД

с. 2

UFC ШАРТНОМААШРО БО МУҲАММАД НАИМОВ ҚАТЪ КАРД

с. 15



ДАР ИН ШУМОРА:

ПАНЕЛҲОИ  
ОФТОБӢ

Чӣ гуна насб кунем ва барқ фурӯшем?

с.10

ГӢШТ

Воридот зиёду нарх бетағйир

с.5

ТРАМП

Имтиёз ба Русия ва фишор ба Украина

с.4

«ОВОЗИ ТОҶИК»

Минбари тоҷикони Ёзбекистон

с.8

ШАКУРИҲО

Пайванд ба мероси гузашта ва талош барои оянда

с.9

САЙФУЛЛОҲИ  
МУЛЛОЧОН

Таърих дар баҳсҳои дипломатии ҷаҳони муосир

с.6

МАХСУМ ОЛИМӢ

Тарси ман аз марди номард аст

с.11

ВАРЗИШ

Муштзанҳои тоҷик дар Чемпионати ҷаҳон

с.15

ТОҶИКИСТОН

№ 41 (1705), 14.10.26 *Рӯзномаи зиёд, «Тоҷикистон» яктоест!*

КӢДАКДУЗДӢ

Навзодро аз таваллудхонаи пойтахт кӢ бурд?



Хабарҳои Тоҷикистон ва ҷаҳон

[pressa.tj](http://pressa.tj)

## ҲАЙАТИ МУШОВАРА

**Шариф ҲАМДАМПУР**,  
Сармухаррир,  
раиси хайати мушовара

**Матлубахон САТТОРИЁН**,  
Вазири фарҳанги Ҷумҳурии  
Тоҷикистон

**Шерали КАБИР**,  
Вазири саноат ва  
технологияҳои нави  
Ҷумҳурии Тоҷикистон

**Қобилҷон ХУШВАХТЗОДА**,  
президенти АМИТ, академик

**Мучибахон ЧАВҲАРИ**,  
раиси Кумитаи оид ба  
масъалаҳои иҷтимоӣ, оила ва  
хифзи саломатии Маҷлиси  
намоёндагонии Маҷлиси Олии  
Ҷумҳурии Тоҷикистон

**Дилбар ОДИЛЗОДА**,  
муовини раиси шаҳри  
Душанбе

**Заробиддин ҚОСИМӢ**,  
Сардори ҳадамоти матбуотии  
Президенти Ҷумҳурии  
Тоҷикистон

**Саидмукаррам АБДУЛҚОДИРЗОДА**,  
Раиси Шурои уламои  
Тоҷикистон

**Носирҷон САЛИМӢ**,  
академик

**Гулсифат ШАХИДӢ**,  
нависанда

**Рафозел НЕКТАЛОВ**,  
Сармухаррири рӯзномаи The  
Bukharian Times

**Иноят ИНОЯТОВ**,  
хуқуқшинос

**Одил НОЗИР**,  
мухаррир

**Усмон РАҲИМЗОДА**,  
мухаррири сомонаи pressa.tj

**Фирдавс САТТОРОВ**,  
саҳифабанд

*Ҳафтанома дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №0054/РЗ сабти ном шудааст. Дар ҳафтанома матолибе низ ба нашр мерасанд, ки ба мавқеи идора мувофиқ нестанд. Барои дар дигар нашрияҳо чоп намудани матолиб ва иқтибосҳо аз «Тоҷикистон» зикри манбаъ ҳатмист. Ҳуқуқи муаллифии ҳамаи матолиби шумора ба идораи ҳафтаномаи «Тоҷикистон» тааллуқ доранд ва тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва байналмилалӣ ҳифз карда мешаванд. Ҳафтанома аксҳо ва маводҳои қолибро аз шабакаи Интернет мавриди истифода қарор медиҳад. Ҳафтанома масъулияти маводҳои интиқодӣ ва хусусияти таблиғотириро ба ӯш надорад. Инчунин, ба мазмун ва санаду рақамҳои маводи чопшуда муаллифони ҷавобгаранд.*

**ТЕЛЕФОНИ ИДОРА:**  
221-00-84,  
227-19-95  
tojikiston@pressa.tj

**ШУЪБАИ ЭЛОН ВА РЕКЛАМА**  
ш. Душанбе, хиёбони  
С. Шероӣ 16  
238-78-78, 44 640-99-88,  
238-61-61  
ads@rg.tj

**ОБУНА ВА ФУРӯШИ РӯЗНОМАҲО**  
918-66-82-64,  
221-41-11

**ТЕЪДОДИ НАШР:**  
33 000 нусха.

СОҲИБКОРОНИ ХУРДУ МИЁНА ДУ  
СОЛИ ДИГАР АЗ САНЧИШ ОЗОДАНД

Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон 14-уми октябр дар мулоқот бо соҳибкоруни сармоягузори кишвар эълон кард, ки мораторий ба санчиши фаъолияти субъектҳои соҳибкории хурду миёна, ба истиснои санчишҳои мақомоти андоз, барои ду соли дигар - то 1-уми январи соли 2029 тамдид карда мешавад.

Сарвари давлат гуфт, ки ин иқдом бо мақсади дастгирии минбаъдаи соҳибкории хурду миёна ва фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти онҳо роҳандозӣ мегардад.

Эмомалӣ Раҳмон таъкид кард, ки риояи қатъии талаботи мораторий бояд таъмин шуда, ҳама гуна санчиш, талаб кардани ҳуҷжатҳои иловагӣ ё даъвати соҳибкор ба мақомоти давлатӣ танҳо дар ҳолатҳои пешбини-намудаи қонун ва бо асосҳои дақиқи ҳуқуқӣ сураат гирад.

«Таъкид менамоям, ки хифзи фаъолияти қонунии соҳибкорӣ ва пешгирии даҳолати беасос вази-фаи доимии мақомоти давлатӣ мебошад», - гуфт Президент.

ДУШАНБЕ МИЗБОНИ ФОРУМИ  
ШАШРӯЗАИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

13-уми октябр дар Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон Форуми байналмилалӣ «Сайёҳии устувор ва мероси фарҳангӣ» оғоз гардид.

Ин ҳамоиши шашрӯза ҳудуди 2000 намоёндаи беш аз 60 кишварро муттаҳид намуда, ба рушди сайёҳии устувор, хифз ва муаррифии мероси фарҳангӣ, таҳкими ҳамкориҳои илмӣ ва ҷалби сармоягузорӣ бахшида шудааст. Пеш аз оғози маросими ифтитоҳи расмӣ форум дар Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон иштирокчиёну меҳмонон аз намоишгоҳи идонаи «Шукӯхи

Ба Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ супориш дода шуд, ки якҷо бо дигар мақомоти дахлдор мониторинги риояи талаботи мораторий ва тартиби гузаронидани санчишҳои фаъолияти соҳибкороиро мунтазам ба роҳ монад.

Ҳамзамон, барои субъектҳои дигари соҳибкорӣ аз 1-уми январи соли 2027 санчишҳо бояд танҳо дар асоси қонун ва арзёбии ҳавф, бо риояи салоҳияти мақомоти санчиш ва таъмини асоснокиву шаффофият гузаронида шаванд. Сарвари давлат дастур дод, ки нисбат ба ҳар ҳолати даҳолати беасос ба фаъолияти соҳибкорӣ чораҳои қонунӣ андешида шуда, ҷавобгарии шахсони мансабдори гунаҳкор таъмин гардад.

Ёдовар мешавем, ки бо Фармони Президенти Тоҷикистон аз 10-уми январи соли 2025 ба ҳамаи намуҷҳои санчиши фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ, ба истиснои санчишҳои мақомоти андоз, то 1-уми январи соли 2027 мораторий эълон шуда буд. Ақнун барои соҳибкории хурду миёна муҳлати он то 1-уми январи соли 2029 тамдид мешавад.

Меҳргон» боздид карданд.

Ба гуфтаи ректори Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон Убайдулло Асрорзода, баргузори форум дар арафаи ҷашни Меҳргон рамзӣ буда, арзишҳои ин ҷашни бостонӣ - арҷгузорӣ ба заҳмати инсон, заминӣ об, дӯстӣ ва ҳамзистии созанда бо табиат бо ҳадафҳои ҷаҳонии рушди устувор ҳамоҳанг мебошанд.

Ба иттилои созмондихандагон, ҳадафи асосии ҳамоиш муаррифии Тоҷикистон ҳамчун кишвари дорои таърихи қӯҳан, мероси ғании фарҳангӣ, табиати нотақрор ва имкониятҳои васеи рушди сайёҳии устувор мебошад.

## САРИ САБЗ



**Аскар ҲАКИМ**,  
Шоир халқии  
Тоҷикистон

- Аввал велосипед ронданро ёд гирифтаам, баъд мототсикл доштам, баъдан мошин. Вакте ба хизмати ҳарбӣ рафтаам, танк мерондам. Фақат тайёра мондааст, ки идора накардаам. Як домодам халабон аст, дар фикри он ҳастам, ки рӯзе дар паҳлуяш нишанам.

- Оҳроо, ана инҳо чизҳои нав ку! Барои як нафар шоир ин ҳама иқтидор бартарият аст устод, офаринатон. Боз, як илоҷ карда, тайёраву чархболро ҳам идора намоед, зеро боварӣ ҳаст, ки ба ҳар сураат қаламро қанор намегузоред.



**Отахон САИДЗОДА**,  
роҳбари Театри  
Бохтар

- Байни маъмурият ва чанд корманд аз як масоили қорие нофаҳмӣ сар зад, ки чанд моҳ пеш халли худро ёфта буд, аммо мутаассифона он ба шабақаҳои иҷтимоӣ ва расонаҳо кашида ва боиси эҷоди фазои номусоиди қорӣ дар театр шуд.

- Ийиш, даҳони қорбарони шабақаҳои иҷтимоӣ расонаҳоро муҳр задан магар душвор буд? Албатта, не. Як гапши шохмот кифоя буд. Масалан, мегуфтанд, ки ҳунармандони театр намоиши мазҳакавӣ ё фоҷиавӣ гузарониданд.

САФАРИ РУСТАМИ ЭМОМАЛӢ  
БА ДАРВОЗ

14-уми октябр президенти Федератсияи футболҳои Тоҷикистон, раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ дар маросими ифтитоҳи Академияи футболҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, ки дар ноҳияи Дарвоз бунёд гардидааст, иштирок намуд.

Пас аз ифтитоҳи Академияи Рустами Эмомалӣ дар фестивали футболҳои кӯдакони иштирок кард. Дар доираи он футболбозони наврас маҳорати худро дар майдон намоиш доданд.

Ҳамчунин, президенти Федератсияи футболҳои Тоҷикистон бо инфрасохтори маҷмааи нави варзишӣ ва шароити фароҳамшуда барои тамирину омодагии футболбозони ҷавон шинос гардид.

Ифтитоҳи Академияи футбол дар ноҳияи Дарвоз қадами муҳим дар самти рушди футболҳои кӯдакону наврасон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон арзёбӣ мешавад. Иншооти нав

имкон медиҳад, ки наврасони минтақа барои омӯзиш ва сайқал додани маҳорати футболшона шароити беҳтар дошта бошанд.

Дар идомаи сафар Рустами Эмомалӣ аз маҷмааи сайёҳии истироҳатии «Чорчама» дар ноҳияи Дарвоз низ дидан намуд. «Чорчама» аз маконҳои зебову дидани минтақа буда, мавриди таваҷҷуҳи сайёҳони дохилию хориҷӣ қарор дорад.

Ҳамчунин, дар доираи сафар ба ноҳияи Дарвоз раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомалӣ дар деҳоти Қалъаи Хумб бо фаъолияти комплекси сайёҳии «ЗЕВ-С» шинос гардид ва аз намоишгоҳи ҳунарҳои мардумӣ, инчунин таомҳои миллию маҳаллӣ боздид намуд. Зикр гардид, ки комплекси сайёҳии «ЗЕВ-С» дар байни қаторқӯҳҳои деҳаи Зев, дар масоҳати зиёда аз 2 гектар бунёд шудааст. Маҷмаа бо тарҳи муосир сохта шуда, ба талаботи стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯ мебошад.



**Шариф ШАРИФЗОДА**,  
омӯзгори риёзиёт ва  
фанноварӣ

- Хонандаро идора қардан мушқил нест, ба шарте ки дарс шавқовар бошад. Агар диққати хонандаро ҷалб карда тавонем, панҷоҳ дарсади қор анҷом шудааст. Мо бояд ба кӯдак фаҳмонида тавонем, ки дар ҳақиқат риёзиёт шоҳи фанҳост.

- Кӯдакони замони ҳозира бисёр зирақанд, аҳаммияти риёзиётро шояд аз ману шумо дида ҳубтар донанд. Агар бовар надошта бошед, як банд пул ба дасташон диҳед, то ки шуморанд. Ку баъд бинед, метавонанд шумурда ё не?

# УЗРХОҶИИ ГАЛУСТЯН

## Оё ӯ ба саволҳои «Тоҷикистон» посух медиҳад?

«МИХАИЛ ГАЛУСТЯН АЗ МАРДУМИ ТОҶИК УЗР ХОСТ. НАВОРИ МУРОҶИАТИ ӮРО 13-УМИ ОКТАБР РОҶБАРИ «TAS INTERNATIONAL GROUP» ОЛЕГ САМСОНОВ НАШР КАРД. ИН ШИРКАТ ҲУНАРМАНДРО БА ДУШАНБЕ ДАӢВАТ НАМУДА БУД.

Оё ин узрхоҳӣ муҳим буд? Гурӯҳе “бале” мегӯянд. Зеро шахсе, ки нақши образи манфии муҳоҷири тоҷикро дар намоиши телевизионӣ офаридааст ва сабабгори паст задани эътибори онҳо гаштааст, ба таври оммавӣ воқуниш нишон дод. Акнун суҳанони ӯро метавон ба аудиторияе пешкаш кард, ки одат кардааст дар симои тоҷик образи манфии Равшанро бинад. Аммо танҳо бо як муроҷиат наметавон тасаввуроти дар мағзи мардум реша давонидаро дар бораи як миллат тағйир дод. Натиҷаи мусбат замоне ба даст меояд, ки пас аз узрхоҳӣ барои ислоҳи ин тасвир қадамҳои амалӣ гузошта шаванд.

Худи муроҷиатнома муталиаи амиқ меҳаҳад. Галустян изҳор намуд, ки агар нақшҳои бозидаш касеро озурда бошанд, аз ин афсӯс меҳӯрад. Чунин тарзи баён зиёни расонидашударо ҳамоно бе посух мегузорад. Дар матни нашршудаи муроҷиат эътирофи рӯйрост нест, ки образҳои Равшан ва Ҷамшуд тасаввуроти таҳқиромезро дар бораи тоҷикон устувор мекарданд. Ҷамҷунин, вақдаи мушаххасе барои сахм гузоштан дар баргараф кардани ин тасаввурот дода нашудааст.

Бо вуҷуди ин, чунин иқдомро бояд қадаме ба сӯйи муколама донист, ки бахше аз ҷомеаи Тоҷикистон хастори он буд. Нодида гирифтани чунин иқдом имкон намедихад, ки узрхоҳӣ заминаи муколама ва ислоҳи иштибоҳ гардад. Аммо бо як узрхоҳӣ бахси чандинсоларо поёнёфта доништан ҳанӯз барвақт аст. Ҳеч кас ҳақ надорад онро аз номи тамоми тоҷикон қабул кунад, бахусус аз номи онҳое, ки дар муҳоҷират таҳқиру беэҳтиромиро нисбаташон паси сар кардаанд.

Сафари Галустян тичоратӣ буд. «TAS International Group» ӯро ба ҳайси меҳмон ва таблиғгар даъват кард, ки он бо лоиҳаи девелоперии «Dushanbe International District» алоқаманд буд. Воқуниши ҷомеа ҳанӯз қабл аз омадани ҳунарманд ба миён омад. Баъзеҳо лағви даъвати Галустян ва узрхоҳии ӯ аз мардуми тоҷикро талаб мекарданд. Дигарон пешниҳод доштанд, ки ӯ Тоҷикистони муосирро аз наздик бинад, то тасаввураш дар бораи кишвар дигар гардад.

Ин ҳама андешарониҳо во-

дор месозанд, ки ба таърихи «Наша Russia» рӯй оварем. Барнома дар ТНТ соли 2006 пайдо шуд. Нақши Равшанро Михаил Галустян ва нақши Ҷамшудро Валерий Магдаш мебозиданд. Норозигӣ аз ин симоҳо хеле пеш аз ин сафар пайдо шуда буд. Ҳанӯз 6-уми апрели соли 2010 Радиои Озодӣ дар бораи манъи фуруши филтаи филми «Наша Russia. Яйца судьбы» дар Тоҷикистон хабар интишор намуда буд. Намояндаи «Тоҷикино» ин қарорро бо мухтавои таҳқиромезаш барои мардуми тоҷик шарҳ дода буд. Бахси кунунӣ таърихеро идома медиҳад, ки онро наметавон танҳо ба як авҷи ногаҳонии норозигӣ дар шабакаҳои иҷтимоӣ маҳдуд кард.

Дар паси ин барнома як дастаи касбӣ меистод. Бино ба иқтибоси мусоҳибаи Семён Слепаков бо Юрий Дуд, ки аз ҷониби «Sputnik» соли 2017 нашр шуда буд, ғояи аввалия ба продюсери ТНТ Александр Дулерайн тааллуқ дошт. Мағзи эҷодиро Семён Слепаков ва Гарик Мартиросян ташкил медоданд. Истехсолкунанда «Comedy Club Production» буд. Артур Чанибекян низ дар катори продюсерҳо қарор дошт. Дар мусоҳиба бо маҷаллаи «Сеанс» Дулерайн нақл карда буд, ки фасли аввалро Максим Пежемский, фасли дуюмро Пётр Буслов ба навор гирифтаанд. Дар байни коргардонҳои лоиҳа Дмитрий Ефимович буд.

Дар феҳристи гурӯҳи наворбардорӣ муаллифони Ҷавид Курбонӣ озорбойҷонӣ, Алексей Ляпов, Гарик Мартиросян, Александр Минеев, Александр Онипко, Андрей Никифоров, Антон Колбасов, Артём Сизых, Максим Ткаченко, Артём Гончаров, Сергей Кинстлер, Максим Томяк ва Илья Романко низ зикр ёфтаанд.

Ин рӯйхати иштирокчиёни марҳалаҳои гуногуни истехсолот аст.

«Comedy Club Production» барномаи «Наша Russia»-ро барои шабакаи ТНТ, ки он замон ба холдинги «Газпром-медиа» тааллуқ дошт, истехсол мекард. Барои таҳияи филми пурраметраж ба ин ҳамкорӣ ширкати «Централ Партнершип» низ ҳамроҳ шуд. Дар ин бора Семён Слепаков дар мусоҳибааш соли 2009 дар рӯзномаи «Коммерсант» хабар додааст.

Созандагон ҷӣ мақсадҳоро



дунбол мекарданд? Аз шарҳҳо бармеояд, ки ҳадафи онҳо пешниҳод кардани юмори мусосири маъмул, ҷалби аудитория ва ба даст овардани маблағ аз ҳисоби тамошобинони зиёд ва филмнома буд. Дар бораи фармоишӣ будани ин барнома ҳеч маълумоте нест. Аммо набудани фармоиши сиёсии исботшуда масъалаи таъсири идеологиро аз байн намебарад. Ба назари мо, тақдори симои муҳоҷири бечора ва бесавод метавонад бинандаро водор созад, ки ба коргари воқеӣ аз боло нигоҳ кунад. Вақте ки мансубияти милли мағзи барномаро ташкил медиҳад, масҳара аз доираи персонажи бофташуда берун мебарояд. Барномаи аз ҷиҳати тичоратӣ муваффақ метавонад стереотипи таҳқиромезро ҳатто бидуни супориши махсуси сиёсӣ афкорсоз кунад.

Ҳимоятгари барнома як далел доранд, ки муаллифони он ҷеҳраҳои гуногуни русиро низ масҳара мекарданд, на танҳо зодагони Осиёи Марказиро. Шояд. Аммо оқибатҳои чунин юмор метавонанд нобаробар бошанд. Коргари

осебпазир, ки аз корфармо ва вазъияти муҳоҷирати худ вообаста аст, нисбат ба одамоне, ки мақоми устувори ҷамъиятӣ доранд, имконияти камтари воқуниш нишон додан ба масҳараро дорад.

Слепаков дар мусоҳибаи соли 2017 нияти маҳз ҷудо кардани тоҷиконро рад кард. Бино ба шарҳи ӯ, вообастагии милли дар ҷараёни наворбардорӣ, хангоми танзим (монтаж) пайдо шуда. Ӯ бар он назар буд, ки меҳри тамошобинон ба қаҳрамонҳо афзун гашт ва он муносибатаро ба муҳоҷирон беҳтар намуд. Аммо ин андеша таъсири мусбати барномаро исбот намекунад. Барои чунин ҳулоса муносибати тамошобинон ва таҷрибаи зиндагии ҳуди муҳоҷирон бояд таҳқиқ мешуд.

Бинобар ин, масъулият аз як нақши ҳунарманд васеътар аст. Галустян персонажро шинохтанида кард, муаллифони рафтори ӯро тарҳ кашиданд, продюсерҳо паҳши онро ба роҳ монданд ва шабакаи телевизионӣ интишори онро таъмин кард. Узрхоҳии ҳунарпеша арзиш дорад, ам-

мо масъулияти созидагон ва паҳшкунандагони барнома низ бояд матраҳ шаванд. Онҳое, ки ин образҳоро офарида, солҳо ба тамошобинон нишон додаанд, бояд паёмадҳои кори худро ошкоро арзёбӣ кунанд. Вагарна, як нафар барои кори як даста узр меҷӯраду сахми дигарон дар офаридан ва паҳн кардани ин тасвири таҳқиромез аз назар дур мекунанд.

Чаро муроҷиат пас аз сафар ва бо фосилаи духафтаина пайдо шуд? Пайдарпайии рӯйдодҳо имкони чанд шарҳро ба миён меоваранд, ки:

- шиносӣ бо кишвар метавонист ба ҳуди Галустян таъсир расонад;

- воқуниши ҷомеа метавонист ҷавобро талаб кунад;

- сомондихандагон метавонистанд қўшиш кунанд, ки зарари обрўии худро кам кунанд.

Барои Тоҷикистон маънои мусбати ин ҳодиса пеш аз ҳама дар имконияти ба таври оммавӣ зери шубҳа гузоштани симои таҳқиромез аст. Норозигӣ бечавоб намонад. Дар муроҷиати худ Галустян дар бораи таърих ва фарҳанги халқ, дар бораи Душанбеи муосир ва меҳмоннавозии сокинони он суҳан ронд. Ин суҳанон метавонанд як қисми аудиторияи ӯро бо тасаввуроти дигаре дар бораи кишвар шинос кунанд. Барои он ки таъсири он назаррас бошад, муроҷиат бояд ба гўши бинандагоне бирасад, ки ӯро асосан бо нақши Равшан мешиносанд.

Дар айни замон, пазириро, меҳмоннавозӣ одамро вазирадори намекунад, ки аз даъвоҳои худ даст кашанд. Тоҷикистон метавонад меҳмонро бошарафона қабул кунад ва ҳамзамон эҳтироми шаҳрвандони худро талаб намояд. Мавҷудияти чунин гуфтугў низ ғоидаовар аст. Ин воқеа нишон медиҳад, ки ҳам сомондихандагони ҷорабинҳои тичоратӣ ва ҳам ҷеҳраҳои маъруф бояд шаъну шарафи миллиро эҳтиром кунанд.

Рӯзномаи «Тоҷикистон» бо як нома аз Михаил Галустян дархост намуд, ки бо ӯ мусоҳибае орояд. Мо меҳоме зимни суҳбат назари ҳуди ҳунармандро дар бораи нақшҳои офаридаш ва таъсири онҳо бишна-вем, ҷамҷунин бо андешаҳо ва нақшаҳои минбаъдаш ошно гардем. Умедворем, ки чунин гуфтугў ба ҳамдигарфаҳмӣ кумакекунанд ва барои идомаи муколама замина мегузорад.

Шуъбаи таҳлили  
ҳафтаномаи  
«ТОҶИКИСТОН»

## ҶОИЗАИ СУЛҲИ НОБЕЛ

Зане, ки Исроилро барои наслкушӣ дар Ғазза айбдор мекунад, барандаи Ҷоизаи сулҳи Нобел шуд



**СОЛИ РАВОН ҶОИЗАИ СУЛҲИ НОБЕЛ БА ҲУҚУҚШИНОС ВА ҲОМИИ ҲУҚУҚИ ИНСОН АЗ АФРИҚОИ ЧАНУБӢ НАВИ ПИЛЛАЙ ТАҚДИМ КАРДА ШУД. КУМИТАИ НОБЕЛ Рӯзи 9-УМИ ОКТАБР ЭЪЛОН НАМУД, КИ Ӯ БАРОИ ТАЛОШҲОЯШ ДАР РОҲӢ ТАҲКИМИ СУЛҲ ВА ҲУҚУҚИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ САЗОВОРИ ИН ҶОИЗА ШУДААСТ.**

Нави Пиллай 85 сол дошта, дар хонаводаи хиндитабори тамилӣ дар Африқои Чанубӣ ба дунё омадааст. Ӯ фаъолияти касбии худро дар шароити низоми апартеид оғоз карда, баъдан ба яке аз чехраҳои маъруфи ҳуқуқи байналмилалӣ табдил ёфт. Пиллай дар Додгоҳи байналмилалӣ чиноӣ ва Додгоҳи байналмилалӣ чиноӣ барои Руанда фаъолият карда, солҳои 2008-2014 Комиссари олии СММ оид ба ҳуқуқи инсон буд.

Солҳои охир ӯ раҳбарии Кумисюни мустақили Созмони Милал оид ба қаламравҳои ишғолии Фаластинро низ бар уҳда дошт. Кумисюн соли 2025 Исроилро ба наслкушӣ дар Ғазза айбдор кард. Исроил ин хулоса ва фаъолияти Пиллайро шадидан танқид кардааст. Аз ин рӯ, интиҳоби ӯ ҳамчун барандаи Ҷоизаи сулҳи Нобел низ воқунишҳои гуногун ба бор овард.

Кумитаи Нобел дар шарҳи тасмими худ таъкид кард,

ки фаъолияти чандинсолаи Пиллай ба ҳифзи принсипҳои универсалии ҳуқуқ, волияти қонун ва таҳкими низоми байналмилалӣ адолат равона шудааст. Ба гуфтаи Кумита, дар шароити афзоиши ҷангу низоъҳо ва фишор ба ниҳодҳои ҳуқуқи байналмилалӣ ҳимояи қонун барои ҳалли осоиштаи бахсҳо аҳамияти бештар пайдо мекунад.

Пиллай аз миёни 287 номзад интиҳоб шудааст. Маблағи ҷоиза имсол 12 миллион крони шведӣ, тақрибан 1,2 миллион долларро ташкил медиҳад. Маросими расмӣ супоридани ҷоиза 10-уми декабр, дар солгарди даргузашти Алфред Нобел баргузор хоҳад шуд.

Зимнан, соли 2026 Ҷоизаи Нобел дар бахши тиб ба Карл Дейсерот (ИМА), Петер Хегеман (Олмон) ва Георг Нагел (Олмон), дар бахши физика ба Фрэнсис Халзен (Белгия-ИМА), дар бахши химия ба Анри Б. Каган (Фаронса) ва Кенсо Сои (Ҷопон), дар бахши адабиёт ба Энн Карсон (Канада), дар бахши сулҳ ба Нави Пиллай (Африқои Чанубӣ) ва иқтисод ба Роберт Э. Холл (ИМА) ва Майкл Вудфорд (ИМА) дода шуд.

## МАНӢИ ҲИҶОБ ВА ЭЪТИРОЗҲО ДАР ОЗАРБОЙҶОН

**МАНӢИ ПӢШИДАНИ ҲИҶОБ ДАР МАКТАБҲОИ МИЁНАИ ОЗАРБОЙҶОН БОИСИ ЭЪТИРОЗҲО ДАР БОКУ ВА ЧАНД МИНТАҚАИ ДИГАРИ ИН КИШВАР ШУДААСТ. ВАЗОРАТИ ҚОРҲОИ ДОХИЛИИ ОЗАРБОЙҶОН Рӯзи 12-УМИ ОКТАБР АЗ БОЗДОШТИ ТАҚРИБАН 40 НАФАР ХАБАР ДОДА, ОНҲОРО БА ВАЙРОН КАРДАНИ ТАРТИБОТИ ҶАМӢЯТӢ МУТТАҲАМ КАРДААСТ.**



Мочаро пас аз он шиддат гирифт, ки ҳукумати Озарбойҷон дар охири моҳи сентябр қоидаҳои либоспӯширо дар мактабҳои миёна тағйир дод. Тибқи тартиби нав, хонандагон набояд либосе пӯшанд, ки аз либоси ягонаи мактабӣ фарқ кунад ё ба усули дунявии низоми маориф муҳолиф бошад.

Дар санад ба таври мустаким ҳиҷоб ном бурда нашудааст. Бо вучуди ин, сокинони Боку ва минтақаҳои дигар дар аввали моҳи октябр шикоят карданд, ки баъзе духтарони

ҳиҷобдор ва омӯзгоронро ба дарс роҳ намедиханд.

Дар пайи ин, бархе хонандагон ва волидонии онҳо дарсхоро таҳрим карданд. Ба эътирозҳо омӯзгорон, фаъолони иҷтимоӣ ва шахсиятҳои динӣ низ ҳамроҳ шуданд. Норозиён мегӯянд, ки роҳ надодани духтарони ҳиҷобдор ба муассисаҳои таълимӣ метавонад ҳуқуқи онҳо ба таҳсил ва озодии динро маҳдуд кунад.

Дар баробари ин, мақомат таъкид мекунад, ки Озарбойҷон тибқи Қонуни асосӣ давлати дунявӣ аст ва таҳсил

низ хусусияти дунявӣ дорад.

Ҳангоми баъзе эътирозҳо вазъ ноором шудааст. Гуфта мешавад, ки тирезаҳои як мактаб шикаста ва мошини мудирӣ яке аз муассисаҳои таълимӣ оташ зада шудааст. Дар пайи ин, мақомоти қорҳои дохилӣ гурӯҳе аз иштирокчиёноро боздошт кардаанд.

Бахси ҳиҷоб дар мактабҳои Озарбойҷон нав нест. Солҳои 2010-2011 низ маҳдудиятҳои марбут ба либоси мазҳабӣ боиси эътирозҳои густурда шуда буданд.



## ИМТИЁЗ БА РУСИЯ ВА ФИШОР БА УКРАИНА

**ДОНАЛД ТРАМП, ПРЕЗИДЕНТИ ИМА ДАР ПАСМАНЗАРИ БОЛОРАВИИ НАРХИ СӢЗИШВОРӢ ВА ТАЛОШҲОИ НАВИ ДИПЛОМАТӢ БАРОИ ПОЁН ДОДАНИ ҶАНГИ УКРАИНА АЗ КИЕВ ХОСТААСТ ҲАМЛА БА ПОЛОИШГОҲҲОИ НАФТИ РУСИЯРО ҚАТӢ КУНАД. ҲАМЗАМОН, ВАШИНГТОН МАҲДУДИЯТҲОИ МАРБУТ БА СОДИРОТИ ДИЗЕЛИ РУСИЯРО САБУКТАР КАРДААСТ.**

Ин тасмим дар Киев ва миёни бархе аз шарикони ғарбии Украина нигаронӣ ба вучуд овард. Ихтилоф пас аз мулоқоти намоёндагони Украина ва кишварҳои ғарбӣ бо фириस्ताгони Трамп дар Флорида бештар ошкор шуд. Ба гузориши расонаҳо, ҷониби амрикоӣ таъкид кардааст, ки ҳамлаҳои Украина ба полоишгоҳҳои Русия метавонанд ба нархи ҷаҳонии сӯзишвории дизелӣ таъсир расонанд. Барои Киев бошад, ҷунин зарбаҳо аз воситаҳои фишор ба иқтисоди ҷангии Русия ба шумор мераванд.

Владимир Зеленский гуфтааст, Украина омода аст ҳамла ба зерсохторҳои энергетикӣи Русияро қатъ кунад, ба шарте ки Маскав низ ҳамла ба нерӯгоҳҳо ва шабакаҳои энергетикӣи Украинаро бас намояд. Аммо то ҳол созиши расмӣ дучониба дар ин бора тасдиқ нашудааст.

Трамп рӯзи 11-уми октябр аз

«оташбаси энергетикӣ» миёни Русия ва Украина хабар дод, вале ин изҳорот барои Киев ғайриинтизор буд. Як рӯз баъд мақомоти Украина гуфтанд, ки Русия чанд иншооти энергетикиро ҳадаф қарор додааст. Маскав аз сӯйи худ таъкид кард, ки музокирот дар бораи ҷунин оташбас ҳанӯз идома дорад.

Ҳамзамон, Трамп Зеленскийро танқид карда, гуфтааст, Украина бояд раҳбари дигаре дошта бошад, ки тавонад бо Владимир Путин ба созиш бирасад. Ин суҳанон бахсхоро дар бораи ояндаи муносибатҳои Вашингтон ба Киев бештар кардааст. Дар пасманзари ин бахсҳо масъалаи нархи дизел низ ба омили муҳим табдил ёфтааст. Маъмурияти Трамп талош дорад бозори сӯзишвориро ором кунад, зеро болоравии нарх ба бахшҳои кишоварзӣ, нақлиёт ва дигар соҳаҳои иқтисоди Амрико таъсир мерасонад.

## ҲАБСИ ПИСАРИ ПРЕЗИДЕНТИ СОБИҚ

**ҚОДИРБЕК ОТАМБОВ, ПИСАРИ ПРЕЗИДЕНТИ ПЕШНИ ҚИРҒИЗИСТОН АЛМОСБЕК ОТАМБОВ БА ҶОР СОЛИ ЗИНДОН МАҲКУМ ШУДААСТ.**



Ҳукм рӯзи 8-уми октябр аз ҷониби Суди ноҳияи Якуми Майи шаҳри Бишкек содир шуд. Бар асоси иттилои нашршуда, ӯ дар парвандаи омодагӣ ба бетартибҳои оммавӣ ва ғасби қудрат бо зӯр гунаҳкор доништа шудааст. Ҳамроҳи Қодирбек Отамбоев чанд намоёндаи Ҳизби сотсиал-демократи Қирғизистон низ маҳкум шудаанд. Аз ҷумла, Темирлан Султонбеков дар маҷмӯъ ба 7 соли зиндон маҳкум гардидааст. Муҳофизати додгоҳӣ паси дарҳои баста баргузор шудааст. Қодирбек Отамбоев дар толори суд ҳукмиро дорой ангеҷаҳои сиёсӣ номида, изҳор доштааст, ки ин иқдом ба назари ӯ барои тарсонидани ҷомеа дар остонаи интиҳобот анҷом мешавад. Ӯ

ҳамчунин аз боз шудани парвандаҳои алайҳи модар ва хоҳараш интиқод кардааст.

Қодирбек писари хурдии Алмосбек Отамбоев аст. Падари ӯ, ки солҳои 2011-2017 президенти Қирғизистон буд, соли 2019 боздошт гардид. Ӯ моҳи феврари соли 2023 аз зиндон озод шуда, барои таъаббат ба Испания рафт ва ҳоло он ҷо умр ба сар мебарад.

# КӢДАКДУЗДӢ

## Навзодро аз таваллудхонаи пойтахт кӢ бурд?

ШАБИ 11 БА 12-УМИ ОКТЯБР АЗ ПАЖӢХИШГОҶИ АКУШЕРӢ, ГИНЕКОЛОҶИ ВА ПЕРИНАТОЛОГИИ ТОҶИКИСТОН, КИ ДАР МИЁНИ МАРДУМ БО НОМИ ТАВАЛЛУДХОНАИ №1-И ДУШАНБЕ МАӢРУФ АСТ, ЯК КӢДАКИ НАВЗОД БЕДАРАК ШУДААСТ. БО ГУЗАШТИ ЧАНД РӢЗ ЧУСТУЧӢИ ТИФЛ ИДОМА ДОРАД ВА МАҚОМОТИ ҲИФЗИ ҲУҚУҚ ТО ҲОЛ АЗ ПАЙДО ШУДАНИ Ӣ РАСМАН ХАБАР НАДОДААНД.

### ДАР ТАВАЛЛУДХОНА ЧӢ РУХ ДОД?

Модари кӢдак Мавзуна Акрамова, сокини 19-солаи ноҳияи Нуробод аст. Ба гуфтаи наздиқонаш, Ӣ рӯзи 11-уми октябр фарзанди нахустини худро солим ба дунё овардааст. Хешовандон то бегоҳ дар муассисаи тиббӣ буда, баъдан ба хона баргаштаанд. Субҳи рӯзи дигар ба онҳо хабар дода шудааст, ки навзод тақрибан соати яки шаб нопадид шудааст.

Наздикони модари чавон меӢянд, ба онҳо гуфтаанд, ки дар наворҳои камераҳои назоратӣ шахсе бо либоси монанд ба либоси кормандони тиббӣ дида мешавад, ки кӢдакро гирифта, аз бино берун меравад. Аммо ин наворҳо то ҳол ба таври оммавӣ нашр нашудаанд ва дурустии чузбӣи гуфташуда мустақилона санҷида нашудааст. Радиои “Озодӣ” низ бо тақя ба як корманди муассиса навиштааст, ки шахсе бо либоси тиббӣ ва никоҳ воридаи таваллудхона шуда, навзодро бурдааст.

Ба гуфтаи хешовандон, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ

аз рӯзҳои аввал ба чуствучӢ оғоз карда, аз дахҳо нафар, аз ҷумла кормандони муассиса ва аъзои оила бозпурсӣ анҷом додаанд. Дар ПажӢхшгоҳи акушерӣ, гинекологӣ ва перинатологӣ низ ҳуди ҳодисаи бедарак шудани кӢдакро тасдиқ карда, гуфтаанд, ки вазъ тахти назорат аст ва баъзе ҳолатҳои ҳодиса муайян шудаанд.

### АЗ ОВОЗА ТО МАСЪУЛИЯТ

Субҳи 14-уми октябр дар шабақаҳои иҷтимоӣ ва бархе сомонҳои хабаре пахн шуд, ки гӢё кӢдаки гумшуда аз шаҳри Ваҳдат пайдо шудааст. Дар ин хабар гуфта мешуд, ки мақомоти милитсия тавассути камераҳои назоратӣ рақами мошинеро, ки эҳтимолан кӢдакро аз таваллудхона бурдааст, муайян карда, ҳаракати онро пайгирӣ намудаанд ва ҳамин роҳ онҳоро ба макони будубоши тифл расонидааст. Ин маълумот ҳатто дар як расонаи интернетӣ ҳамчун хабари пайдо шудани навзод нашр шуд.

Аммо баъдан аз Раёсати Вазорати қорҳои дохилӣ дар шаҳри



Душанбе ба ҳафтаномаи “Тоҷикистон” ин хабарро рад карданд.

Мақомоти расмӣ то ин дам чузбӣи тафтишот, аз ҷумла маълумот дар бораи шахси эҳтимолан гумонбар, мошини мавриди пайгирӣ ва самти ҳаракати Ӣро ошкор накардаанд.

Ҳодиса суолҳои ҷиддиро дар бораи низоми амният дар муассисаҳои таваллудӣ ба миён овардааст. Тибқи қоида, вуруд ба ҷунин муассисаҳо, бахусус шабона, маҳдуд аст ва аёдати беморон дар соатҳои дер иҷозат дода намешавад. Аз ин рӯ, яке аз масъалаҳои асосии тафтишот ин аст, ки шахси бегона чӣ гуна тавонистааст ба бино ворид шавад ва кӢдакро берун барад?

### ҚОНУН ЧӢ МЕӢЯД?

Мувофиқи моддаи 130-и Кодекси ҷиноятӣ Тоҷикистон, рабудани ноболиғ, аз

ҷумла кӢдаки навзод метавонад бо маҳрум сохтан аз озодӣ ба муҳлати аз 8 то 12 сол ҷазо дода шавад. Дар ҳолатҳои вазнинтар ҷазо метавонад аз 12 то 20 соли зиндонро ташкил диҳад.

Дар Тоҷикистон ҷунин ҳодисаҳо кам ба қайд гирифта мешаванд. Соли 2023 як зани 45-сола аз ноҳияи Хуросон барои дуздидани тифли дурӯза аз таваллудхонаи ноҳияи Абдурахмони Ҷомӣ ба 8 соли зиндон маҳкум шуда буд. Дар он ҳолат кӢдак баъд аз як ҳафтаи чуствучӢ пайдо гардид. То замони нашри ин мавод сарнавишти навзоди гумшудаи Душанбе норӯшан боқӣ мемонад ва чуствучӢи Ӣ идома дорад.

*Мо ин қазияро пайгирӣ мекунем. Шумо сомонӣ PRESSA.TJ ва саҳифаҳои онро дар шабақаҳои иҷтимоӣ пайгирӣ намоед.*

## 84 МЛН ДОЛЛАР

барои воридоти гӢшт дар 9 моҳ

Дар нӯҳ моҳи соли 2026 ба Тоҷикистон беш аз 21,4 ҳазор тонна гӢшт ва маҳсулоти гӢштӣ ба маблағи тақрибан 84 миллион доллар ворид шудааст. Ин нишондиҳанда нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 60,3 фоиз бештар мебошад.

Дар ин бора Хадамоти гумруки Тоҷикистон иттилоъ додааст. Покистон аз ҷумлаи панҷ кишвари асосии таъминкунандаи гӢшт ба Тоҷикистон ба шумор меравад. Ин кишвар ният дорад содироти гӢшт ва маҳсулоти шириро ба Тоҷикистон ва дигар давлатҳои Осиёи Марказӣ афзоиш диҳад. Бо ин мақсад, дар солҳои 2026–2028 баргузориҳои вохӯриҳои тижоратӣ ва намоишгоҳҳои байналмилалӣ пешбинӣ шудааст. Дар баробари афзоиши воридот, истеҳсоли гӢшт дар дохили Тоҷикистон низ бештар шудааст. Дар ҳафт моҳи соли 2026 дар кишвар 186,6 ҳазор тонна гӢшти ҷорвои калону майда истеҳсол гардидааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 13,7 фоиз зиёд мебошад. Бо вучуди афзоиши истеҳсоли дохилӣ ва воридоти гӢшт, нархи ин маҳсулот дар бозорҳои кишвар ҳамоно баланд боқӣ мемонад.

## КОҶИШИ ТАЛОҚ ДАР ХАТЛОН

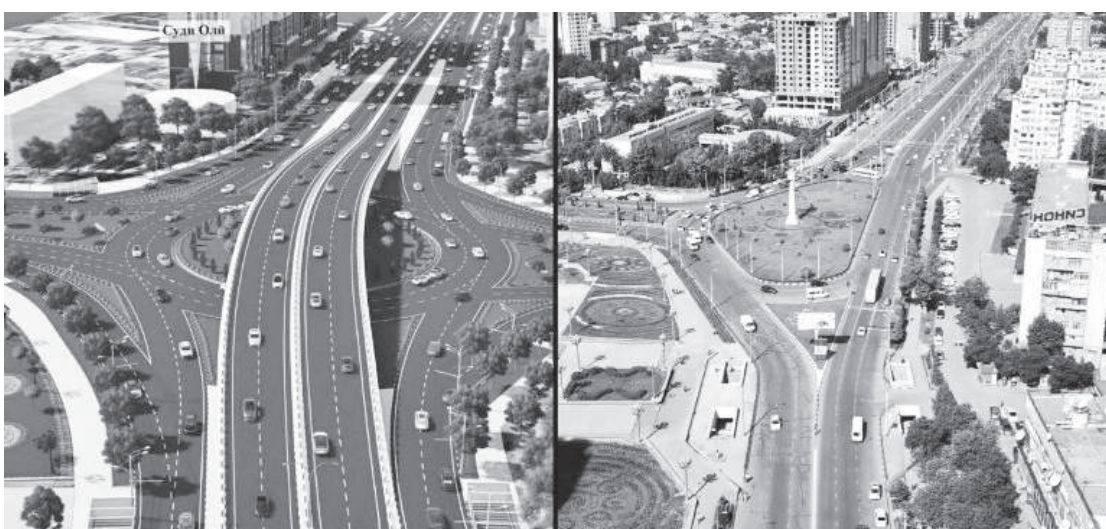
Дар нӯҳ моҳи соли равон дар вилояти Хатлон 1 ҳазору 150 ҳолати бекор кардани ақди никоҳ сабт шуда, ин нишондиҳанда нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта коҳиш ёфтааст.

Тавре аз шуъбаи асноди ҳолати шахрвандии Раёсати адлияи вилояти Хатлон ба Pressa.tj иттилоъ доданд, дар ҳамин давраи соли 2025 дар вилоят 1 ҳазору 419 ҳолати бекор кардани ақди никоҳ ба қайд гирифта шуда буд. Ба ин тартиб, имсол шумораи талоқҳо 269 ҳолат кам шудааст.

Ҳамзамон, дар нӯҳ моҳи соли равон дар шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлон зиёда аз 16 ҳазор ақди никоҳ баста шудааст. Ин нишондиҳанда дар ҳамин давраи соли гузашта 17 ҳазору 749 ҳолат буд. Аз ҳама бештар ҳолатҳои бекор кардани ақди никоҳ дар шаҳру ноҳияҳои Кӯлоб, Ёвон, Кубодиён, Мир Сайид Алиӣ Ҳамадонӣ ва шаҳри Бохтар сабт шудаанд.

## ХИЁБОНИ САЪДИИ ШЕРОЗӢ БА РОҶИ 8-ХАТА ТАБДИЛ МЕӢБАД

ДАР ДУШАНБЕ ТО ОХИРИ СОЛИ 2026 ТАТБИҚИ ЯКЕ АЗ ТАРҶҶҶИ БУЗУРҶИ ТАҶДИДИ ИНФРАСОҶТОРИ РОҶҶҶИ ПОЙТАХТ ОҶОЗ МЕШАВАД. ДАР ДОИРАИ ОН ХИЁБОНИ САЪДИИ ШЕРОЗӢ ТО ҶАШТ ХАТИ ҶАРАКАТ ВА СЕӢ ГАРДИДА, ЭСТАКАДАИ ДУСАТҶА БУНӢД ВА ПУЛИ АВТОМОБИЛГАРДИ БОЛОИ ДАРӢИ ДУШАНБЕ, КИ МИЁНИ СОКИНОН БО НОМИ «МОСТОПОЕЗД» МАӢРУФ АСТ, АЗ НАВ СОХТА МЕШАВАД. ҚОРҶҶҶИ СОХТМОНӢ СЕ СОЛ ИДОМА ХОҶАНД ҚАРД.



ичроӣ қорҳои сохтмонӣ ба имзо расид.

Зери санад вазири нақлиётӣ Тоҷикистон Азим Иброҳим, директори генералии ҶСК «Тоҷикгидроэлектромонтаж» Сафари Иқбол, намояндаи ширкати HUCG Сун Сяолей ва директори Гурӯҳи таъбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳои шаҳри Душанбе Маҳмадҷусф Раҳимзода имзо гузоштанд.

Консорсиуми ҶСК «Тоҷик-

гидроэлектромонтаж» ва ширкати ҷинии HUCG дар озмун барои интиҳоби пудратҷии лоиҳа ғолиб доништа шудааст. Тибқи тарҳ, китъаи хиёбони Саъдии Шерозӣ аз кӯчаи Н. Қарабоев то пули болои дарёи Душанбе пурра азнавсозӣ мешавад. Дар ин масир як гузаргоҳи дусатҳа ё эстакада низ бунёд хоҳад шуд. Ҳамчунин, пули автомобилгарди болои дарёи Душанбе дар хиёбони

Саъдии Шерозӣ таҷдид мешавад. Яке аз муҳимтарин тағйирот васеъ кардани хиёбон то ҳашт хати ҳаракат мебошад. Дар баъзе китъаҳои роҳ барои нақлиётӣ ҷамъиятӣ хатҳои алоҳида пешбинӣ шудаанд.

Арзиши лоиҳа 28,4 миллион евро мебошад. Маблағгузорӣ дар доираи Созишномаи қарзӣ миёни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Бонки аврупоӣ таҷдид ва рушд сураи мегирад.

Дар робита ба ин 13-уми октябри соли равон байни Вазорати нақлиётӣ Тоҷикистон, консорсиуми ҶСК «Тоҷикгидроэлектромонтаж» ва ширкати ҷинии Heze Urban Construction Engineering Development Group Co., Ltd. (HUCG), инчунин Гурӯҳи таъбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳои шаҳри Душанбе шартномаи

# ТАЪРИХ ДАР БАҲСҲОИ ДИПЛОМАТИИ ҶАҲОНИ МУОСИР

ТАЪРИХ ДАР ИН АВОХИР ДАР БАҲСҲОИ СИЁСИИ  
КИШВАРҲО ХЕЛЕ ЗИЁД МАТРАҲ МЕШАВАД. БА ТАЪБИРИ  
ДИГАР, ТАЪРИХ АЗ ҶАР ВАҚТЕ БЕШТАР СИЁСӢ МЕГАРДАД.  
СИЁСАТМАДРОН БАРОИ ТАЪЙИДИ АМАЛКАРДИ  
ҲУКУМАТҲОИ ХУД БА ПАЙВАНД ЗАДАНИ ДИРӮЗУ ИМРӮЗ  
РӮ МЕОВАРАНД. СЭМУЭЛ ХАНГТИНГТОН СИӢ АНД СОЛ  
МУҚАДДАМ АЗ ЧАНГИ ТАМАДДУНҲО ГУФТА БУД, КИ ИМРӮЗ  
ОНРО БО ЧАШМИ САР МЕБИНЕМ.



Сайфуллоҳи МУЛЛОҶОН,  
профессор

## ДАЪВОИ РУБИО

Вазири корҳои хориҷии ИМА (Котиби давлатӣ) Марко Рубио ҳафтаи гузашта ба Юнон - ғахвораи тамаддуни Аврупо сафар карда, суҳанронии оташин ироа намуд, ки дар расонаҳои хабарии ҷаҳон бозтоби густарда дошт. Ӯ мавзӯи таърих, ҳувияти тамаддунӣ ва баҳрабардории сиёсӣ аз гузаштҳо ба мавзӯи баҳсбарангез дар равобити байналмилалӣ табдил кард. Марко Рубио хост ИМА-ро вориси суннати тамаддунии Ғарб муаррифӣ кунад.

Порай аз суҳанрони Марко Рубио (мазмунан) чунин буданд: “Соли 480 то милод артиши Хишоёршоҳи ҳахоманишӣ ворида хоки Юнон шуд ва ба муковимати шадиди юниёнӣ рӯ ба рӯ гашт. Порсҳо ибодатгоҳҳо ба ҳароба табдил дода, ашӯи онро ба ғорат бурданд... Таърихи кишвари ман дунболои таърихи Юнон аст. Эълонии ҳуқуқи мо дар иёлоти Филлоделфӣ навишта шудааст, ки як номи юнионист. Мо ҳанӯз ба ормонҳои Юнони бостон ва демократияву озодихоии юниёнӣ бештар аз афкори замони Эҳёи Аврупо этикод дорем ва пайвасти онро дар сиёсатҳои худ тазаққур медиҳем. Сиёсатмадорони гузаштаи мо беш аз назарияпардозони илми сиёсат ба муаррихи тавонои юнионӣ Плутарх истинод мекунам ва ин тасодуфӣ нест. Мо аз таъриху муборизаи Юнони бостон илҳом мегирем...”.

## АСЛИ МОҶАРО ЧИСТ?

Рубио аз ҳамлаи Хишоёршоҳи ёдоварӣ кард, вале сабаби ин лашкаркаширо нагуфт. Худи юнионӣ навиштаанд, ки оғозгари ҷанг давлат (полис)-и Афинаи юнионӣ буд, ки ба ҳампаймони Эрон - Сорд (маркази давлати Лидия, ки

аз соли 546-и то милод дар ихтиёри Ҳахоманишоҳ буд) ҳамла карду шаҳрҳои онро оташ зад. Дар ҷавоб ба ин тачовузи юнионӣ буд, ки ҷанги ду тараф шуълавар шуд. Ҷангҳои Юнону Порс дар дунёи бостон машҳур буда, асари Ҳеродот, ки ба унвони “падари таърих” шинохта мешавад, қадимтарин манбаи омӯзиши ин ҷангҳо доништа мешавад. Аммо ин ҷо ду мушкил аст. Яке рӯхияи ҷонибдоронаи Ҳеродот аз юнионӣ ва нафрати беандозаи ӯ ба порсхост ва дигар ба дурӯғпароканӣ машҳур будани Ҳеродот. Дар Аврупо ҳамонгуна ки вожаи “Падари таърих” ва нисбати он ба Ҳеродот машҳур аст, инчунин истилоҳи “Ҳеродот - падари дурӯғгӯӣ” (“Father of Lies”) низ маъруф аст. Ҳатто дар ин бора китобу мақолаҳои фаровон навишта шудааст, ки баъзе аз онҳо шумо метавонед дар фазои маҷозӣ пайдо кунед. Чандин китобу мақола ҳаст дар ин бора. Асари Плутарх низ тамҷиду ситоиши ғарбхост, ки онро хондаам. Масали машҳури арабӣ ёдам омод. Меғунд аз рӯбоҳе, ки дар муҳокима ширкат дошт, пурсиданд, шохид дорӣ? Гуфт, оре, думи худам.

Ин ва дигар суҳанрониву ишораҳои маъмурияти президент Трамп гувоҳӣ аз он медиҳанд, ки амрикоӣҳо акнун барои идомаи ҷанги ғайриқонуниву ғайриахлоқии худ ниёз ба ҳамраъӣ дар ҷаҳон доранд. Чанд сол қабл президент Ҷорҷ Буш хурдӣ дар як суҳанронии худ барои басиҷ кардани ҷаҳони масеҳӣ дар ҷанг бо “бунёдгароӣ ислонӣ” (хонда шавад кишварҳои мусулмонӣ) аз истилоҳи “ҷангҳои нави салибӣ” алайҳи душманонаш суҳан ба миён оварда буд. Натиҷаи ин суҳанронӣ ҷаҳон дар ғоҷаи Ироқу Афғонистон мушоҳида кард. Рубио ба Эронӣ имрӯз ва ҷанги кишвараш ишора кард.

## ПОСУХИ ЭРОН ЧӢ БУД?

Шахсиятҳои баланрутбаи давлати Эрон низ дар посухи Марко Рубио даст ба домани таърих заданд. Қолибоф - раси парлумони Эрон дар ҷавоби Рубио навишт: “Дар тӯли таърих мо эронӣён бо қасоне рӯ ба рӯ шудаем, ки худро сарварони ҷаҳон эълон карданду кӯшидаанд тамаддуноӣ



кӯханро аз саҳифаи рӯзгор маҳв кунанд. Онон бо оташу шуъла омаданд, бо гарду хоку хорӣ рафтанд. Қасоне, ки ба дунболи мероси Искандар ҳастанд, сарнавишти Валерианро хоҳанд дошт: зону хоҳед зад”. Тавре медонем, Искандар барои гирифтани қасоси дусадсолаи хориву забунии юнионӣ дар назди эронӣён ба Эрон лашкар кашид ва бо оташ задани Шаҳри Порсиён (Персеполис - Тахти Чамшед) ба ҳукумати дусадсолаи ворисони Куруш хотима дод. Сипас имперотури Рум Валериан ба қасди тасхири Эрон роҳии ин сарзамин шуд ва дар ҷанги хунин ба асорати лашкари Соһониён даромад. Ӯро порсҳо дар нақше таҷассум кардаанд, ки дар назди Шопури сосонӣ зону задааст. Гуфта мешавад, ки ҳар гоҳ Шопур меҳост бар аспӣ худ савор шавад, дастур меод Валерианро ҳозир мекарданд ва Шопур бар тахтапушти Валериан пой гузошта, савор бар аспӣ худ мешуд. Дар ҳамин хориву зиллат Валериан ҷон дод. Соли гузашта дар гармогарм ҷанги Эронӣ Ғарб (ИМА, Исроил ва ҳамкориҳои бештари кишварҳои ғарбӣ) эронӣҳо мучассамаи Шопур ва Валерианро ба майдони Инкилоб оварданду ғарбиёнро хушдор доданд, ки мисли ниёи худ зону хоҳед зад.

## МО ТОҶИКОҢ КУҶОИ ИН МАЪРАКАЕМ?

Дар замони Ҳахоманишоҳ сарзаминҳое, ки ниёғони мо мезистанд (Суғд, Бохтар, Порт, Сакистон, Ҳарейва...), ҳама ҷузъи қаламрави имперотурии Ҳахоманишоҳ буданд ва

лашкарӣҳои бохтариву сақониву суғдӣ дар қанори порсхосту модҳо алайҳи мутаҷовизон ҷангидаанд. Искандар ҳам пас аз куштани Доро ба самти Суғду Бохтар омад ва ин ҷо буд, ки Спитамену дигар муборизон ҷонбозӣ карданду қорнома офариданд.

Ду нуктаро меҳом зикр кунам. Чанд сол қабл яке аз ҳамкасбони банди, ки ода тан дар гурӯҳҳои русӣ тадрис мекунад, аз ман хост, ки дар дарси намунавии ӯ иштирок кунам ва назарамро гӯям. Мавзӯи дарс “Тамаддуни ҳелленистӣ ва Шарқ” (тақрибан) буд. Ин муаллими бечора, ки танҳо ба китобҳои русӣ дастрасӣ дошт, Искандарро ҷунон ба донишҷӯёнаш муаррифӣ мекард, ки хуш аз сари ман парид. Гӯё манҷии навӣ башар ҳамин бошад. Поёни дарсро мунтазир нашуда, суҳан хостам ва даҳ дақиқа ба донишҷӯён аз шахсияти воқеии Искандар (ки як ҳамчинсгарои бадзоту ситамгар буд) суҳан кардам. Муаллимо низ тавсия кардам, ки чанд китоби муаррихони юниониву румиро мутолиа кунанд.

Ҳарчанд Русияи имрӯза дар баробари Ғарб қарор гирифта, майлони фосилагирӣ аз онро дорад, аммо маълум нест ин ҳолат то қай идома меёбад. Аҷаб нест, ки мисли солҳои 90-ум русҳо дубора ба Ғарбу тамаддуни фосиди он рӯй оранд (Ҳамонгуна ки аз қарни XVIII дунболи ин роҳ ҳастанд ва танҳо вақте Ғарб онҳо тард кунад, ба ёди “решаҳои худ” ва “шарқгарой меуфтанд). Моро зарур аст, ки китобҳои зиёд дар шинохти

тамаддуни бостонӣ худ навишем ва саҳифаҳои тоҷикии шабакаи маҷозиро пур аз матлаб кунем, то фарзандони мо огоҳу хушёр шаванд ва дӯстро аз душман ташхис диҳанд.

Нуктаи дигар он аст, ки даҳсолаҳост, дар шаҳри дехоти Тоҷикистон ба як қори ғайримантиқиву бемаънӣ даст задаем. Номҳое аз асотиру тамаддуни юнионӣ, ки садсолаҳо аҷдоди мо алайҳи онҳо мубориза бурдаанд, ба мағозаву ресторону дигар маконҳои худ мегузорем. Афинаву Акрополу Зевсу Апполону Юпитеру Афродитаву Искандеру ва... Охир, ғизо низ бахше аз фарҳанг аст. Фарҳангу тамаддуни худро муаррифӣ кунем барои фарзандонамон ё мураввичи таъриху фарҳанги бегона бошем? Бегонапарастиро агар маҳкум мекунем, дар ҳама бахшҳо онро бояд маҳкум кунем. Дар ресторону дигар марказҳои хидматрасонӣ муҳим муҳайё кардани шароити хуб аст барои шаҳрвандону ҷаҳонгардон. Номҳои зебои Яққачинор, Зирбак, Тоқӣ, Бухоро, Бону, Зира ва боз даҳҳои дигар чӣ қамӣ доранд?

Оё дар тамаддуни дерину дурахшони мо ном қам аст? Шумо ба рӯзгори Ашқониёну Кушонӣён таваҷҷуҳ кунед. Ин ду қилсила, ҳусусан Кушонӣён, ҷон бар қам гирифта, осори истеъмории Юнонро аз сарзамини мо пок карданд. Ҳам ба султаи Юнону Рум поён доданд ва ҳам осори забону фарҳанги онро зудуданд. Мо ворисони Порту Кушонем ё давлати Спартаву Афинаву Искандари ғачастак (малъун, нафриншуда)?

# АЗ МАШҚҶОҶИ 10-ГЕКТАРА ТО ҲАВЗИ 15-МЕТРА

Маркази нави наҷотдиҳандагон дар Шаҳринав

13-УМИ ОКТАБРИ СОЛИ РАВОН ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БО МАҚСАДИ ИФТИТОҶИ ЯК ҚАТОР ИНШООТИ НАВИ СОҶАҶОИ ГУНОГУН ВА ШИНОСОӢ БО ВАЗЪИ ЗИНДАГИИ СОКИНОН БА НОҶИЯИ ШАҲРИНАВ САФАРИ ҚОРӢ АНҶОМ ДОД.

Бозиди Сарвари давлат аз Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии Кумитаи ҳолатҳои фавқулода ва мудофиаи граждани оғоз гардид. Дар ин марказ нахуст бинои Кохи наҷот ифтитоҳ шуд. Иншооти мазкур аз ду ошёна иборат буда, дорои толори маҷлис, осорхона ва дигар хуҷраҳои ёрирасон мебошад. Толори маҷлис барои 366 ҷойи нишаст пешбини гардида, барои баргузориҳои ҷаласаҳо, ҳамоишҳо ва машғулиятҳои таълимию методӣ мучаххаз шудааст.

Дар идома Президенти кишвар 16 иншооти дигари муҳими марказро ба таври фосилавӣ мавриди истифода қарор дод. Аз ҷумла, маркази таълимию кинолӯғӣ, маркази идоракунии машқгоҳ, машқгоҳи таълимию амалӣ барои омодакунии наҷотдиҳандагон, паноҳгоҳи мудофиаи граждани, шаҳраки муваққатӣ барои ҷойгир кардани аҳолии аз офатҳои табиӣ ва дигар ҳолатҳои фавқулода зарардида, хобгоҳ, бунгоҳи тиббӣ, ошхона, хобгоҳ барои дастурдиҳандагон ва наҷотдиҳандагонии миллий ва хориҷӣ, гармхонаҳои хоҷагии ёрирасон, варзишгоҳ ва ҳаммом мавриди

баҳрабардорӣ қарор гирифтанд.

Маркази таълимию кинолӯғӣ барои омӯзиши сағҳои хизмати, ки дар қорҳои ҷустуҷӯи наҷотдиҳӣ истифода мешаванд, пешбини шудааст. Дар он 12 хуҷраи қорӣ ва синфхонаҳои омӯзишӣ, 10 сағхона ва 10 хуҷраи махсус барои кинолӯгон бунёд гардидааст.

Дар маркази идоракунии машқгоҳ бошад, имкони назорат аз рафти машқҳои амалии наҷотдиҳандагон фароҳам шудааст. Он дорои чор хуҷраи қорӣ, ошхона, дахлези мушоҳидавӣ ва толори тамрин мебошад. Ҳамчунин, панҷ синфхонаи сағроӣ ба истифода дода шуд, ки метавонанд дар як вақт 300 нафарро ба омӯзиш фаро гиранд. Дар ин пойгоҳҳо сарбозону афсарон усулҳои сохтани паноҳгоҳу истехкомҳо, бартараф кардани минаҳо, омодагии тактиқӣ, ҳифзи радиатсионӣ, кимиёвӣ ва биологӣ ва кӯчонидани аҳоли аз минтақаҳои хатарнокро меомӯзанд. Яке аз иншооти калидии марказ машқгоҳи таълимию амалӣ барои омодакунии наҷотдиҳандагон мебошад. Он дар масоҳати беш аз 10 гектар бунёд гардида, аз 20 марҳалаи омӯзишӣ иборат



Дар бинои нави таълимию марказ 20 хуҷраи мучаххаз мавҷуд буда, дар онҳо омӯзиши ҳифзи радиатсионӣ, кимиёвӣ ва биологӣ, ёрии аввалияи тиббӣ, омодагии техногенӣ, кӯхнавардӣ, истифодаи воситаҳои алоқа, мудофиаи граждани ва равшиносӣ ба роҳ монда мешавад. Марказ имкон медиҳад, ки қормандони вазорату идораҳо ва мақомоти маҳаллӣ низ дар самти пешгирӣ офатҳои табиӣ ва дигар ҳолатҳои фавқулода аз омӯзиши амалӣ гузаранд.

Президенти кишвар бо бинои омодакунии ғаввосон низ шинос шуд. Дар иншоот ду ҳавзи шиноварӣ бо умқи 4,8 ва 15 метр, се синфхонаи таълимию тамринӣ ва маҷлисоҳ мавҷуд аст. Бино бо таҷҳизоти махсуси ғаввосӣ ва камераи фишорӣ мучаххаз мебошад. Тибқи маълумоти пешниҳодшуда, ин аввалин бинои махсуси омодакунии ғаввосон бо чунин имкониятҳо дар кишвар мебошад.

Дар идомаи сафар Сарвари давлат бинои қабули меҳмонро низ ба истифода дод. Он аз 18 хуҷра иборат буда, барои қабули 25 нафар дар як вақт пешбини шудааст. Дар ин бино толорҳои вохӯриҳои расмӣ, видеоконфронсҳо, хуҷраҳои қорӣ ва истикоматӣ ва ошхона ҷойгир шудаанд.

Ҳамчунин, Президенти Тоҷикистон аз ҷараёни тамрини махсуси «Скала-2026» бозид намуд. Дар машқ наҷотдиҳандагонии Тоҷикистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Беларус ва Русия иштирок карда, амалиёти муштараки бартараф намудани оқибатҳои заминларзаи шартӣ ва ҳолатҳои фавқулодаи техногениро иҷро намуданд.



аст. Ин машқгоҳ барои омӯзиши амалҳои ҳангоми офатҳои табиӣ ва ҳолатҳои фавқулода пешбини шуда, имкони истифодаи техникаи махсуси наҷотдиҳӣ, таҷҳизоти ғаввосӣ ва тамрини бартарафкунии садамаҳои нақлиётро дорад.

Дар ҳамин машқгоҳ бо иштироки наҷотдиҳандагонии Тоҷикистон, Қазоқистон, Беларус, Қирғизистон ва Русия машқҳои муштарақ баргузор шудаанд. Дар ҳудуди марказ инчунин шаҳраки муваққатӣ барои ҷойгир кардани зарардидагонии офатҳои табиӣ бунёд шудааст. Он дар масоҳати як гектар ҷойгир буда, аз 68 хайма барои 800 нафар иборат аст. Шаҳрак дорои шифохонаи сағроӣ, ошхона барои 800 нафар ва дигар иншооти ёрирасон мебошад. Хобгоҳи нави бо 600 кати хоб, 15 хуҷраи қорӣ ва шаш синфхонаи таълимӣ сохта шудааст. Дар назди он ошхона барои 300 нафар бунёд гардидааст. Бунгоҳи тиббӣ бошад, дорои 14 кат, хуҷраҳои ҷаррохӣ, доруғазаронӣ, дорухона ва дигар шароити зарурӣ мебошад.

Барои дастурдиҳандагон ва наҷотдиҳандагонии дохиливу хориҷӣ хобгоҳи дигар бо 17 хуҷра ва 80 ҷойи хоб сохта шудааст.

Шерпӯлод Вакилов:

## «ОВОЗИ ТОҶИК» МИНБАРИ ТОҶИКНИ ӮЗБЕКИСТОН АСТ



**РӢЗНОМАИ ҶАМӢЯТИВУ СИЁСИ «ОВОЗИ ТОҶИК» БЕШ АЗ ЯК АСР НАШР МЕШАВАД. ИН РӢЗНОМА ДАР ҲИФЗИ ЗАБОНИ ТОҶИКӢ, ТАРҒИБИ АДАБИӢТУ ФАРҲАНГ ВА ИНӢКОСИ ҲАӢТИ ТОҶИКНИ ӮЗБЕКИСТОН САҲМИ НАЗАРРАС ДОРАД. ҶАНДЕ ПЕШ ДАР ШАҲРИ ТОШКАНД БО САРМУҲАРРИРИ РӢЗНОМА ШЕРПӢЛОД ВАКИЛОВ ДАР БОРАИ РИСОЛАТИ ТАӢРИХИИ «ОВОЗИ ТОҶИК», ВАЗӢИ ИМРӢЗАИ РӢЗНОМА, МУШКИЛОТИ КАДР ВА ДУРНАМОИ ОН СУҲБАТ КАРДЕМ.**

- «Овози тоҷик» беш аз як аср боз нашр мешавад. Дар ин муддат чомеа ва воситаҳои ахбори омма тағйир ёфтаанд. Ба назари шумо, имрӯз рисолати асосии рӯзнома дар назди тоҷикони Ӯзбекистон аз ҷи иборат аст?

- Албатта, рӯзнома минбари халқ аст. «Овози тоҷик» беш аз сад сол боз бо забони тоҷикӣ нашр мешавад ва дар ин муддат дар ҳаёти иҷтимоиву фарҳангии тоҷикони Ӯзбекистон ҷойгоҳи худро пайдо кардааст. Бо гузашти вақт шароити чомеа, талаботи хонандагон ва имкониятҳои расонаӣ тағйир меёбанд. Аммо рисолати асосии рӯзнома боқӣ мемонад: инъикоси ҳаёти мардум, ҳифзи забону фарҳанг ва расонида ни масъалаҳои чомеа ба ғуши масъулон. Мо мекушем, ки дар саҳифаҳои рӯзнома ҳаёти тоҷикони минтақаҳои гуногуни Ӯзбекистон, вазъи мактабҳои тоҷикӣ, масъалаҳои маориф, урфу одат, дастовардҳо ва мушкilotи мардум инъикос ёбанд. Ба андешаи ман, рӯзнома вақте рисолати худро иҷро мекунад, ки хонанда дар саҳифаҳои он зиндагӣ, муҳити иҷтимоӣ ва масъалаҳои мавриди тавачҷуҳи худро бубинад.

- Бо вучуди чунин рисолат, тавачҷуҳи хонандагон ба рӯзнома коҳиш ёфтааст. Шумо қаблан гуфта будед, ки мардум ваъда меоданд, баъди барҳам ҳӯрдани обӯнаи маҷбури иштиёран ба «Овози тоҷик» обӯна мешаванд. Ҷаро ин интизорӣ амалӣ нашуд?

- Вақте ки масъалаи барҳам додани обӯнаи маҷбури ба миён омад, мо ба вилоятҳо, маҳаллаҳо ва мактабҳои тоҷикӣ рафта, бо мардум ва омӯзгорон суҳбат мекардем. Бисёриҳо мегуфтанд, ки агар обӯнаи маҷбури барҳам ҳӯрад, хатман ба рӯзномаи худ - «Овози тоҷик» обӯна мешаванд. Аммо баъди барҳам ҳӯрдани он, мутаассифона, афзоиши назарраси обӯнаи иштиёриро мушоҳида накардем. Теъдоди хонандагон коҳиш ёфт. Сабабҳо гуногунанд. Рушди интернет ва шабакаҳои иҷтимоӣ, гарон шудани ҷопу паҳн кардани рӯзнома ба вазъи матбуоти ҷопӣ таъсир мерасонанд. Вале ба назари ман, масъала танҳо дар ин омилҳо нест. Агар мардум зарурати доштани нашрияи тоҷикиро дарк кунанд, метавонанд барои нигоҳ доштани он саҳм гузоранд.

- Ҳоло рӯзнома ҷӣ теъдод нашр мешавад ва ба хонандагон ҷӣ гуна дастрас мегардад?

- Беш аз ду ҳазор нусха. Рӯзнома бо дастгирии Ҳукумати Ӯзбекистон ҷоп ва роӣгон паҳн мешавад. Асосан ба муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олий, ҷамоатҳои шаҳрвандон ва марказҳои миллий расонида мешавад. Барои ин рӯйхати муайян дорем ва мекушем, ки рӯзнома ба дасти хонандагон расад. Тақсимои роӣгон бештар минтақаҳои тоҷикнишин, аз ҷумла вилоятҳои Сурхандарё,



Рӯзноманигор Усмон Раҳимзода ҳангоми мусоҳиба бо сармуҳаррири рӯзномаи «Овози тоҷик» Шерпӯлод Вакилов дар шаҳри Тошканд

Қашқадарё ва Самаркандро фаро мегирад. Ҳадаф ин аст, ки мардум, бахусус хонандагону омӯзгорон ва ҷавонон бо муҳтавои рӯзнома шинос шаванд.

- Шумо аз соли 2003 сармуҳаррири «Овози тоҷик» ҳастед. Дар ин муддат қадом тағйиротро дар фаъолияти рӯзнома муҳим меҳисобед?

- Дар ин муддат кӯшиш кардем, ки муҳтавои рӯзномаро гуногунранг нигоҳ дорем ва доираи мавзӯҳоро васеъ кунем. Имрӯз дар саҳифаҳои он на танҳо масъалаҳои сиёсӣ иҷтимоӣ, балки адабиёт, санъат, маориф, ҳаёти занон ва ҷавонон низ инъикос меёбанд. Дар рӯзнома саҳифаҳои «Адабиёт ва санъат», «Ҷаҳони зан», «Ҷавонон» ва «Рӯзи истироҳат» мавҷуданд. Дар онҳо шеър, ҳикоя, мақолаҳои фарҳангӣ ва маводи гуногуни маърифатӣ нашр мешаванд. Ҳамчунин, мекушем, ки фаъолияти хабарнигорони минтақавиро тақвият диҳем. Бо онҳо мавзӯҳоро пешакӣ муҳокима карда, супоришҳои мушаххас медиҳем. Аз ҷумла, хоҳиш мекунем, ки ба маҳаллаҳои тоҷикнишин рафта, бо мардум суҳбат кунанд ва



дар бораи урфу одат, мушкilotи иҷтимоӣ, дастовардҳо ва тағйироти зиндагии деҳот мавод омода созанд. Мақсад ин аст, ки рӯзнома ба ҳаёти воқеии мардум наздик бошад. Ҳамчунин, мо масъалаҳои марбут ба ҷавонон ва соҳаи маорифро пайгирӣ мекунем, зеро ин мавзӯҳо барои ояндаи чомеа аҳамияти қалон доранд.

- Дар ташаккули «Овози тоҷик» шахсиятҳои чун устод Садриддин Айний ва Саидризо Ализода саҳм гузоштаанд. Имрӯз то қучо анъанаи ин мактаби рӯзноманигорӣ идома дорад ва ба насли нав расонида мешавад?

- Анъанаҳои рӯзнома, пеш аз ҳама дар муносибат ба забон, адабиёт, маърифат ва масъалаҳои чомеа таҷассум меёбанд. Мо ин арзишҳоро нигоҳ медорем ва ҳамзамон ба талаботи замони нав мутобиқ мешавем.

«Овози тоҷик» нашрияи ҷамъиятиву сиёсӣ буда, дар он сиёсати давлат ва фаъолияти мақомоти расмӣ низ инъикос меёбанд. Дар баробари ин, барои маводи адабиву фарҳангӣ, масъалаҳои иҷтимоӣ ва зиндагии мардум ҷой ҷудо мекунем.

Имрӯз дар рӯзнома шоирон

Паймон, Абдулло Субҳон ва Мухаммад Шодиев фаъолият доранд. Дар маҷмӯъ, дар ҳайати эҷодӣ ва дигар бахшҳои рӯзнома 27 нафар кор мекунанд.

Мо ҷавонони ба фаъолияти рӯзноманигорӣ шавқмандро ҷалб намуда, онҳоро дар паҳлуи кормандони ботачриба ҷой медиҳем. Онҳо бояд аз собикадорон тарзи ҷамъоварии иттилоот, таҳияи мавод ва муносибат бо хонандаро омӯзанд. Тачрибаомӯзӣ дар муҳити воқеии редакция яке аз роҳҳои муҳим дар тарбияи рӯзноманигорони ҷавон аст.

- Иртиботи хонандагон бо редакция ҷӣ гуна аст? Оё ҷавонон низ дар навиштани номаҳо ва пешниҳоди мавзӯҳо фаъоланд?

- Мутаассифона, иртиботи ҳаттии хонандагон бо редакция нисбат ба солҳои пеш кам шудааст. Асосан намоёндагони насли қалонсол нома менависанд ё фикру андешаи худро ба мо мерасонанд. Аз ҷониби ҷавонон чунин мурочиатҳо камтар ба назар мерасанд. Албатта, имрӯз роҳҳои иртибот дигар шудаанд. Ҷавонон бештар аз шабакаҳои иҷтимоӣ истифода мекунанд. Аз ин рӯ, мо низ роҳҳои нави

иртиботро тақвият медиҳем, то хонандагон тавонанд андеша, пешниҳод ва мушкilotи худро ба редакция расонанд.

- Барои ҷалби ҷавонон ба рӯзнома ва мутобиқ шудан ба шароити рақамӣ ҷӣ иқдомҳоро амалӣ кардед?

- Мо ҷавононро ба қор ҷалб кардем, сомонии рӯзномаро ба роҳ мондем ва дар шабакаҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла «Телеграм» саҳифаҳои худро фаъол кардем. Як муддат дар байни хонандагон ва сокинони маҳаллаҳо назарсанҷиҳои онлайн гузарондем. Ба ғолибон тухфаҳо тақдим кардем. Бо ин роҳ шумораи обӯначиёни канали «Телеграм» то 20 ҳазор нафар расид. Аммо баъдан ин рақам коҳиш ёфт ва ҳоло тақрибан шаш ҳазор обӯначӣ дорем. Ин таҷриба нишон дод, ки танҳо таъсис додани саҳифа ё канал кофӣ нест. Барои нигоҳ доштани тавачҷуҳи хонанда бояд мунтазам маводи ҷолиб, саривақтӣ ва ба талаботи аудитория мувофиқ пешниҳод кард.

- Оё рӯзнома дар шароити рақобат бо расонаҳои рақамӣ метавонад мавқеи худро нигоҳ дорад?

- Ба фикрам, метавонад. Албатта, ҳоло дастрасӣ ба иттилоъ нисбат ба пеш хеле осон шудааст. Одамон хабарҳоро тавассути телефон ва шабакаҳои иҷтимоӣ зуд мегиранд. Аммо рӯзнома низ имкониятҳои худро дорад. Он метавонад маводи муфассал, мақолаҳои таҳлилий, очеркҳо ва матолиби адабиву фарҳангиро пешниҳод кунад. Муҳим он аст, ки мо ба хонанда маводи босифат диҳем. Агар мавод ба зиндагии ӯ иртибот дошта бошад ва масъалаҳои муҳимро бозгӯ кунад, рӯзнома ҳамеша хонандаи худро пайдо карда метавонад. Дар баробари ин, бояд муҳтавои сомона ва шабакаҳои иҷтимоиро тақмил диҳем, то хонандагон новобаста аз он ки аз қадом восита истифода мекунанд, ба маводи «Овози тоҷик» дастрасӣ дошта бошанд.

- Дар бораи норасоии кадрҳои ҷавон дар редакция ишора кардед. Сабаби асосӣ ҷӣ аст? Маош, шароити зиндагӣ дар пойтахт ё омилҳои дигар?

- Маош яке аз омилҳост. Рӯзнома дар Тошканд ҷойгир аст ва пайдо кардани кадрҳои ҷавон дар ин шаҳр осон нест. Барои ҷавононе, ки аз минтақаҳои дигар меоянд, масъалаи манзил ва иҷора низ мушкilotи ҷиддӣ мебошад. Агар мутахассиси ҷавон аз вилоят ба Тошканд ояд, бояд ҳам ҷойи қор ва ҳам шароити зиндагии худро таъмин кунад. Ин барои бисёриҳо душвор аст. Бо вучуди ин, солҳои охир ҷавонон ба редакция омадаанд ва мо кӯшиш мекунем, ки онҳоро омӯзонем ва таҷрибаашонро зиёд кунем.

(Давомаш дар саҳ. 13)

Ба ифтихори 100-солагии академик Муҳаммадҷон Шакурии Бухороӣ ва 65-солагии муаррихи варзида Рустам Шукуров

# ШАКУРИҶО

Пайванд ба мероси гузашта ва талош барои оянда



**АКАДЕМИК МУҲАММАДҶОН ШАКУРИИ БУХОРОӢ УМРЕ БА ТАҲҚИҚИ ЗАБОН ВА АДАБИЁТИ ФОРСИИ ТОҶИКӢ ШУҒЛ ДОШТ, АММО СЕ ПИСАР БА РОҶИ ДИГАРИ ИЛМ РАФТАНД. ШАРИФ ШУКУРОВ БА ОМУӢЗИШИ САНЪАТУ ФАРҲАНГИ ИСЛОМӢ Рӯ ОВАРДАВУ АНВАР ШУКУРОВ ДАР АСТРОФИЗИКА БА КАМОЛ РАСИД, РУСТАМ ШУКУРОВ ТАЪРИХИ ВИЗАНТИЯ ВА ПАЙВАНДӢОИ ГУНОГУНИ ШАРҚУ ҒАРБРО САМТИ ПАЖӢҲИШ ҚАРОР ДОД. ДАР МЕҲВАРИ АСОСИИ ИН СЕ РОҶИ БАРГУЗИДАИ ФАРЗАНДОНИ ИН ХОНАВОДА ДОНИШ, ЗАБОН ВА МУТОЛИА ҶОЙГОҶИ ХОС ДОШТААСТ.**

## ОМУӢЗИШИ ЗАБОНИ ТОҶИКӢ БА ФАРЗАНДОН

Шариф (1948), Анвар (1952) ва Рустам (1961) аз издивочи аввалини устод Муҳаммадҷон Шакурӣ бо хонуми рус Клавдия Василевна Луканина (1922-2011) - омӯзгори риёзии мактаби миёна ба дунё омадаанд. Аз нақли Муҳаммадҷон Шакурӣ дар бораи тарбияи фарзандон (дар китоби «Ҳикоятҳои оқанда аз ҳаёт» (ба сазии Д. Курбонӣ, 2014)) ба дарки расои фарорафти маънавии муҳити тарбиявие раҳ меёбем, ки дар он се фарзанди олим ба воя расида ва камолоти илмӣ ёфтаанд. Ровӣ ин ҷо чун падаре суҳан гуфта, таҷрибаи хонаводагиашро бо ҷузъиёти зинда ва баёни хос ба ёд овардааст.

Аз ин шарҳ бармеояд, ки дар муҳити Душанбе кӯдакони тоҷик дар кӯча, кӯдакостон ва мактаб бештар бо забони русӣ рӯ ба рӯ шуда, омӯзиши тоҷикӣ кори чандон осон набуд. Дар хонавода модар бо ин фарзандон ба русӣ суҳбат мекарду бо падар ба тоҷикӣ. Падар дар ҳама шароити маҳдудияти замон ва бартарии муҳити русзабон бо вучуди серкорӣ ва норасоии вақт кӯшидааст, ки бо фарзандонаш тоҷикӣ гуфтугӯ наояд ва дарсҳои мактабии русиро бо истифода аз китобҳои дарсии ибтидоӣ ба тоҷикӣ тақрор созад. Ҳатто ҳисобро бо истилоҳоти тоҷикӣ омӯзонида, фар-

зандон мафҳум ва истилоҳоти фанниро низ ба тоҷикӣ аз худ кардаанд. Ӯ шароити фароҳам кард, то фарзандон на танҳо дар гуфтугӯи рӯзона, балки дар фарогирии донишҳои дигар низ аз забони тоҷикӣ истифода кунанд. Ин талошҳои ҷиддӣ барои дар муҳити хонаводагӣ густариш додани қорбурди забони модарӣ равона шуда буданд ва ҷунин таҷрибаи камназир хуб нишон медиҳад, ки барои соҳибхона ва аҳли хонавода забони модарӣ ҷузъи парвариши хонаводагӣ ва масъулияти фарҳангӣ низ будааст.

## ТАСМИМИ РУСТАМ

Бо вучуди ин, ҷолиб аст, ки устод Шакурӣ тамоми ин натиҷаро ба талоши хонавода нисбат навода, аз шавқу майли вежаи фарзандонаш низ дарак дода ва дар роҳи ҳубомӯзии забони тоҷикӣ ба онҳо сипос изҳор кардааст. Ҷунин муносибат дар роҳи омӯзиш имкон фароҳам овард, ки фарзандон ба донишу мутолиа майли бештар пайдо кунанд. Ин муҳити хонаводагӣ ба онҳо заминаи дарки меросбарӣ фароҳам оварда, аммо идомаи роҳи фарорафт ба дониш ва интиҳоби таҳассус ба иродаи ҳуди онҳо шакл гирифтааст. Як ҷузъиёти муҳим ба писари хурдӣ Рустам дахлдор, ки аз хурдӣ бо ду забон суҳбат мекард ва дар мактаби ибтидоии тоҷикӣ меомӯхт. Вак-

те ӯ дар курси севуми Донишгоҳи давлатии Маскав таҳсил мекард, ба падараш хабар дод, ки ба тарҷумаи рисолаи фалсафии асри XIII аз тоҷикӣ ба русӣ машғул аст. Устод Шакурӣ нахуст бо нигаронӣ аз таъсири ин қор ба рафти дарсу имтиҳонҳои писар пурсид, ки тарҷумаро кӣ ба ӯ супурдааст? Маълум гардид, ки Рустам инро дар вақтҳои фориғ аз хониш анҷом медиҳад.

Барои падар муҳим он буд, ки шавқу ҷӯшони илмӣ писар барои тарҷума ба раванди таҳсили асосии ӯ ҳалал нарасонад. Дар ин гуфтугӯ на талоши падар барои маҷбур кардани писар ба идомаи роҳи худ эҳсос мешавад ва на хоҳиши писар барои истифода аз номи падар. Ҳама руҳдод табиӣ ба назар мерасанд. Он чизе, ки мебинем, муносибати падару писарест, ки дар он донишу масъулияти шахсӣ ба ҳам пайвастанд. Роҳи баъдии Рустам Шукуров ин ҷузъиёти ҷавҳари хонаводагиро боз ҳам бештар маъноӣ ҳосилатаре мебахшад. Ӯ яке аз самтҳои муҳиму зарурии илми таърихнигории асрҳои миёна - омӯзиши Византия ва робитаҳои он бо ҷаҳони Шарқро барои худ интиҳоб намуд. Китоби «Туркҳои Византия. 1204-1461» (2016) ба таърихи ҳузури ин қавм дар муҳити византий ва таъсири ҳамдигарии фарҳангҳо бахшида шудааст.

## РОҶИ ИЛМИИ ШАРИФ

Роҳи илмӣ Шариф Шукуров, ки номаш ба ифтихори бобаш буда, ӯ ҳам фарзандашро ба ифтихори бобокалонаш Оят гузоштааст, аз назари мавзӯ бо ҷаҳонияти Рустам фарқ мекунад. Ӯ пас аз дохил шудан ба аспирантураи Институти шарқшиносии Академияи илмҳои Тоҷикистон ба нигорғарихи «Шоҳнома» рӯ оварда, таҳқиқи

миниатюраҳои онро ҳадафи қор қарор дод. Ба гуфтаи Шакурӣ, Шариф «Шоҳнома»-и Фирдавсиро се дафъа аз аввал то ба охир хонда, аз луғатномаҳои истифода бурда ва ба ин васила забони форсӣ омӯхт. Ӯ пайваста гирифтӯрӣ ба омӯзиши таърихи санъату фарҳанги исломӣ дошт. Дар пажӯҳишҳои ӯ масъалаи образ, рамз ва тасвири инсон дар ҳунари исломӣ мавқеи назаррас дорад. Китоби «Образи инсон дар ҳунари исломӣ» (Маскав, 2004) ба тафсири вежаҳои тасвири инсон дар муҳити фарҳангии исломӣ бахшида шудааст. Шариф дар баробари ин ба санъати асримиёнагии Эрон ва робитаи анъанаҳои адабӣ бо тасвири бадеӣ таваҷҷуҳ карда, ки ин самти таҳқиқ низ ба омӯзиши мероси фарҳангии Шарқ пайванд дорад.

## САРНАВИШТИ АНВАР

Ин нақли устод Шакурӣ дар бораи Анвар ҷолиб аст, ки ӯ дар кӯдакӣ аз тоҷикӣ камтар баҳравар шуд, зеро падар дар давраи забонбарории ӯ як сол дар Маскав қарор дошт ва имконияте, ки барои дигар фарзандон пеш омад, барои ӯ ғайримумкин гардид. Аммо баъдтар Анвар ба таври мустиқилона забони тоҷикиро омӯхт. Ин нукта махсусан арзишманд аст, зеро ҳам мушқили ибтидоӣ ва ҳам кӯшиши шахсии ӯро нишон медиҳад. Анвар Шукуров намоёндаи равияи дигар - илмҳои дақиқ ва табиатшиносӣ, профессори гидродинамикаи астрофизик дар Донишгоҳи машҳури Нью-касл буда, масъалаҳои муҳити байни ситораҳо, майдонҳои магнитии галактикаҳо ва равандҳои физикии дохили онҳоро таҳқиқ кардааст. Ин гуногунии роҳҳои илмӣ баёнгар аст, ки мероси як хонаводаи зиёӣ ҳатман дар интиҳоби касби яқсон ё пайравии фарзандон аз соҳаи ҷаҳонияти падар ба намоиш намеояд. Эҳтимол, муҳимтар аз ҳама, қонунияти муҳитест, ки дар он шавқу мустиқил ба дониш, ҷустуҷӯ ва пажӯҳиш қадр мешавад.

## ТАРҶУМАИ «РӯЗНОМА»

Яке аз вежаҳои ин хонаводаи зиёӣ пайванди амиқ ба мероси фарҳангӣ ва масъулияти ниғаҳбониву муаррифии он мебошад, ки дар қорномаи Рустам Шукуров дар тарҷумаи англисии «Рӯзнома»-и Садри Зиё таҷассум ёфтааст.

Шарифҷон Маҳдуми Садри Зиё (1867-1932) - падари Муҳаммадҷон Шакурӣ ва бобои Шариф, Анвар ва Рустам Шукуров ва яке аз равшангарони муҳити фикрӣ ва адабии Бухорои охири садаи XIX - оғози садаи XX буда, ин «Рӯзнома» манбаи баарзиш

барои шинохти густардаи ҳаёти сиёсӣ-иҷтимоӣ ва адабии Бухорост. Дар он зиндагии аҳли илму адаб, муносибатҳои иҷтимоӣ ва дигаргуниҳои замон аз назари ширкатдори бевоситаи он давра инъикос ёфтаанд.

«Рӯзнома» соли 2003 дар Эрон бо ёрмандии Фарҳангистони забону адаби форсӣ ва раҳбари он Ғуломалӣ Ҳаддоди Одил ва чандин шахсияту муҳаққиқи дигар ба нашр расид.

Дар ин миён масъалаи тарҷумаи англисии «Рӯзнома» ба миён омада ва ба шаҳодати Шакурӣ, дар оғози даҳаи 90-уми садаи XX аз муҳаққиқи амрикоӣ, тарғибгари адабиёти муосири Осиёи Марказӣ ва тарҷумони «Мунозира»-и Фитрат ба англисӣ Эдвард Олворт нома гирифтааст, ки меҳост «Рӯзнома»-и Садри Зиёро ба забони англисӣ низ ба таъҷ расонад.

Тарҷумаи англисӣ ба зиммаи Рустам Шукуров гузошта шуд. Ӯ дар иҷрои ин қор панҷ сол заҳмати саҳте кашид ва падар ба ӯ зимни киёсу муқобалаи тарҷума бо матни асл ва шарҳу тафсири ибораҳои душвор ёрӣ расонидааст. Мулоқотҳои онҳо дар Маскав ва Душанбе дар тайи солҳои 1997-2000 дарак медиҳанд, ки ин қор ҳам заҳмати мустиқилонаи тарҷумон ва ҳам таҷрибаи матншиносии падарро талаб кардааст. Ҳамин тавр, асар ба забони англисӣ дар нашриёти Академии Лейден ва Бостон бо унвони «Зиндагиномаи зиёии бухороӣ: Рӯзномаи Муҳаммадшариф Садри Зиё» ба таъҷ расид, ки ба он панҷ сарсухан, тавзеҳот, ҳаритаи сафарҳо ва хронологияи зиндагии муаллиф афзуда шудаанд. Бо ин тарҷума яке аз сарчашмаҳои муҳими таърихи Бухоро барои пажӯҳишгарони хориҷӣ дастрас гардид.

## НАМУНАИ ИБРАТ

Қомебҳои илмӣ устод Шакурӣ бо ин се фарзанди донишманд аз дарки комили асолати меросбарӣ, таҳсил, муҳити донишгоҳӣ, роҳнамоии устодон, талошҳои шахсӣ, имконияти илмӣ замон дарак медиҳад. Шавқу кӯшиши онҳо ғувҳои он аст, ки майли мустиқилона ба донишу иродаи шахсӣ дар ташаккули роҳи илмӣ ҳар қадом нақши муҳим доштааст. Хонадони Шакурӣ ба зиёиёни тоҷик намунаи ҷолиби ибрат аст, ки ба назари банд, аз доираи қомебҳои касбии се фарзанди як донишманд фаротар меравад ва ба масъалаи моҳияти суннати зиёӣ, тарзи интиқоли он аз насл ба насл ва муносибати мерос бо истиклоли фикрии инсон пайванд меёбад.

**Субҳони АЪЗАМЗОД,**  
адабиётшинос

# ПАНЕЛҲОИ ОФТОБӢ ДАР ХОНАҲО

чӣ гуна насб кунем ва барқи зиёдатино чӣ тавр фурӯшем?



**ВАЗОРАТИ ЭНЕРГЕТИКА ВА ЗАХИРАҲОИ ОБИ ТОҶИКИСТОН ДАР ҲАМКОРӢ БО ЧСК «СИСТЕМАВТОМАТИКА» ВА ПАЖӢҲИШГОҲИ ЛОИҲАКАШИИ «НУРОФАР» ТАРҲҲОИ НАМУНАВИИ НЕРӢҶОҲОИ БАРҚИ ОФТОБИРО БАРОИ ХОНАҲОИ ИСТИҚОМАТИ ТАҲИЯ КАРДААСТ. ТИБҚИ МАЪЛУМОТИ РАСМӢ, СЕ ШАКЛИ АСОСИИ НАСБ ПЕШНИҲОД МЕШАВАД: НЕРӢҶОҲИ 5 КВТ БАРОИ БОМИ ХОНА, НЕРӢҶОҲИ 15 КВТ БАРОИ БОМИ ҲАМВОР ВА НЕРӢҶОҲИ 15 КВТ БАРОИ ҚИТЪАИ ЗАМИНИ НАЗДИ ХОНА. ИН ТАРҲҲО РӢЗИ 1-УМИ ОКТЯБРИ СОЛИ 2026 ДАР СОМОНАИ ВАЗОРАТ НАШР ШУДАНД.**

Тархҳои мазкур барои онҳое муфиданд, ки мехоҳанд хона ё хоҷагии худро қисман ё пурра бо барқи офтобӣ таъмин кунанд. Дар онҳо на танҳо ҷойгиршавии панелҳо, балки талаботи лоиҳавӣ ва фаннӣ, тарзи пайвасти кардани таҷхизот ва масъалаҳои бехатарӣ дар назар гирифта шудаанд.

## ОӢ БАРОИ НАСБ ИҚОЗАТНОМА ЛОЗИМ АСТ?

Барои насби панелҳои офтобӣ бо мақсади истифодаи шахсӣ иқозатномаи махсус талаб карда намешавад. Аммо ин маънои онро надорад, ки панелҳоро бе риояи талаботи техникӣ насб кардан мумкин аст. Мухимтарин шарт таъмини бехатарии барқӣ ва истифодаи таҷхизоти босифат гуфта мешавад.

Вазорат тавсия медиҳад, ки таҷхизот бо ҳуҷҷатҳои расмӣ харидорӣ шуда, насби он ба мутахассисони соҳибтаҷриба супурда шавад. Ин махсусан барои системаҳои пуриктидоре муҳим аст, ки бо шабакаи умумии барқ ҳамзамон кор мекунанд.

Барои панелҳое, ки танҳо эҳтиёҷоти худи хонаводаро таъмин мекунанд ва ба шабака нерӯ намефиристанд, тартиб осонтар аст. Дар чунин ҳолат соҳиби таҷхизот бояд ташкилоти масъули шабакаро аз насби дастгоҳ огоҳ намояд.

## НЕРӢИ ЗИӢДАТӢ КУЧО МЕРАВАД?

Аз соли 2026 дар Тоҷикистон қоидаҳои нави ворид кардани нерӯи аз манбаъҳои барқароршаванда истеҳсолшуда ба системаи энергетикӣ амал мекунанд. Ин қоидаҳо бо қарори Ҳукумати Тоҷикистон аз 1-уми июли соли 2026, №449 тасдиқ шудаанд.

Барои хонаводаҳо ва соҳибкории хурд, ки нерӯҳои офтобии то 15 кВт доранд, тартиби содашуда пешбинӣ шудааст. Агар соҳиби хона хоҳиш кунад, ки нерӯи зиёдатино истеҳсолшуда ба шабакаи умумӣ ворид шавад, гирифтани шартҳои техникӣ зарур мегардад.

Дар чунин ҳолат ҳисобкунаки дучониба насб карда мешавад. Ин дастгоҳ ду нишондихандаро алоҳида сабт мекунанд: чӣ қадар нерӯ аз

шабака гирифта шудааст ва чӣ қадар нерӯ аз панели офтобӣ ба шабака баргардонида шудааст. Ҳамин механизм имкон медиҳад, ки баҳисобгирии мутақобилаи барқ анҷом дода ва нерӯи зиёдатино мутақобилаи шартнома ба шабака фурӯхта шавад.

Барои таҷхизоти то 15 кВт, дар сурати риоя шудани талаботи муайян, пайвастишавӣ метавонад ройгон анҷом дода шавад. Харочоти насби ҳисобкунаки дучониба низ ба дӯши ташкилоти таъминкунандаи барқ гузашта мешавад. Қоидаҳои амалкунанда ба пайвастишавии нерӯҳои хурди офтобӣ ва фурӯши нерӯи зиёдатино заминаи ҳуқуқӣ фароҳам овардаанд.

## САБТИ ҲАТМӢ ДАР ФЕҲРИСТИ ЭЛЕКТРОНӢ

Вазорати энергетика ҳамзамон тартиби пешбурди феҳристи электронии истеҳсоли нерӯи барқӣ маҳаллиро наشر кардааст. Дар ин феҳрист маълумот дар бораи ҷойгиршавии дастгоҳ, иктидор, навъи нерӯгоҳ, соли ба истифода додан, батареяи захиравӣ ва ҳолати техникӣ он ворид карда мешавад. Дастгоҳҳо вобаста ба тарзи истифода ба гурӯҳҳо ҷудо мешаванд. Агар нерӯгоҳ тамоман мустақил бошад ва ба шабака пайвастишавӣ наҷавад, тартиби он содатар аст. Барои нерӯгоҳҳое, ки бо шабака ҳамзамон кор мекунанд, талаботи техникӣ бештар аст. Аз ҷумла, муҳофизат аз «речаи қазираӣ», мувофиқати инвертор ва дигар таҷхизот, инчунин мавҷудияти ҳисобкунаки дучониба аҳамияти махсус дорад. Ҳангоми санҷиш нозирон метавонанд намуди умумии нерӯгоҳ, панелҳо, инвертор ва нуктаи пайвастишавиро сабт кунанд. Барои баъзе гурӯҳҳои нерӯгоҳҳои ба шабака пайвастишавӣ санҷиши даврӣ низ пешбинӣ шудааст.

## ҶАРО 5 ВА 15 КВТ?

Иктидори 5 кВт барои як хона маъмул метавонад қисми назарраси талаботи рӯзонаи онро таъмин кунад, бахусус агар таҷхизоти сермасраф зиёд набошад. Нерӯҳои 15 кВт бошад, барои хонаводаҳои калон, хонаҳои дорои таҷхизоти барқӣ бештар, хоҷагӣҳои хурд ё соҳибкории хонагӣ му-

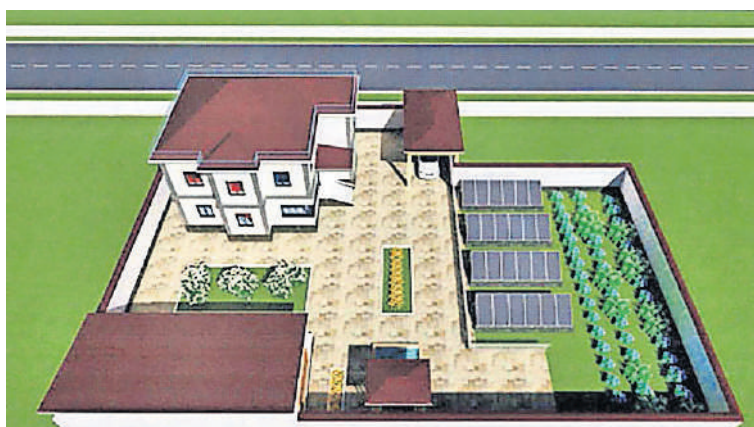


ЛОИҲАИ НАМУНАВӢ (ВАРИАНТ №1)



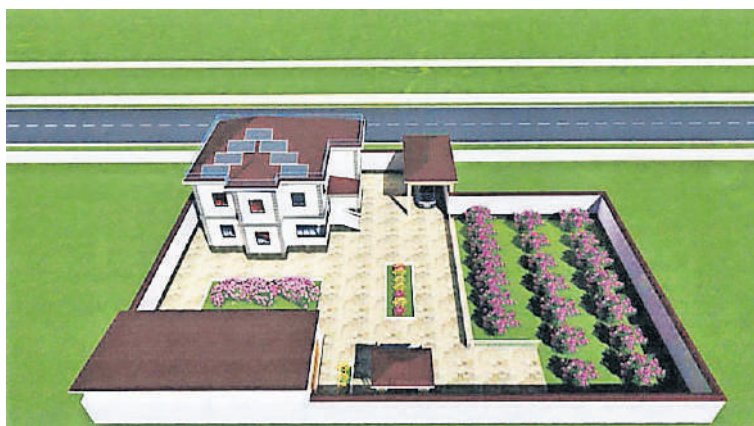
Системаи фотоэлектрикии офтобӣ бо иқтидори насбшудаи 15 кВт, ки дар бони ҳамвори хонаи истиқомати хусусӣ ҷойгир карда мешавад.

ЛОИҲАИ НАМУНАВӢ (ВАРИАНТ №2)



Системаи фотоэлектрикии офтобӣ бо иқтидори насбшудаи 15 кВт, ки дар қитъаи замини хонаи истиқомати хусусӣ ҷойгир карда мешавад.

ЛОИҲАИ НАМУНАВӢ (ВАРИАНТ №3)



Системаи фотоэлектрикии офтобӣ бо иқтидори насбшудаи 5 кВт, ки дар бони хонаи истиқомати хусусӣ ҷойгир карда мешавад.

вофиктар аст.

Аммо интиҳоби иктидор бояд аз рӯи масрафи воқеӣ сурат гирад. Агар хона дар як моҳ нерӯи нисбатан кам истифода кунад, насби системаи 15 кВт метавонад зиёдатино бошад. Баръакс, агар гармидиҳӣ, обгармкунӣ, насос, кондиционер ё таҷхизоти истеҳсоли аз барқ кор кунанд, иктидори бештар зарур мешавад.

## ТАВАҚҚУҲ БА НЕРӢИ ОФТОБӢ

Рушди нерӯи офтобӣ ба яке аз самтҳои сиёсати энергетикӣ кишвар табдил ёфтааст. Дар маҷлиси Ҳукумати Тоҷикистон моҳи ноябри соли 2025 масъалаи насби панелҳои офтобӣ дар хонаҳои мардум ва пайвасти кардани онҳо ба шабакаҳои барқӣ кишвар махсус мавриди омӯзиш қарор гирифт. Ҳамзамон, дар Барномаи рушди соҳаи энергетикаи барқӣ барои солҳои 2026-2030 истеҳсоли 1500 МВт нерӯ аз ҳисоби энергияи офтобӣ пешбинӣ шудааст.

Дар Паёми Президенти Тоҷикистон низ гуфта шуд, ки талаботи дохилӣ ба нерӯи барқ то соли 2030 нисбат ба соли 2025 тақрибан 31 дарсад бештар мешавад. Аз ин рӯ, ҳам бунёди иктидорҳои наваз ва ҳам сарфакорона истифода бурдани нерӯ аҳамияти калидӣ пайдо мекунанд. Дар ҳамин замина, тархҳои намунавии 5 ва 15 кВт метавонанд барои шахрвандон роҳи равшантар ва бехатартари гузариш ба нерӯи офтобиро фароҳам созанд. Мухим он аст, ки пеш аз хариди панелҳо масрафи хона, ҷойи насб, ҳолати бом, имкони пайвастишавӣ ба шабака ва талаботи техникӣ дуруст ҳисоб карда шаванд. Танҳо дар ин сурат панели офтобӣ на як харчи иловагӣ, балки сармоягузори дарозмуддат ба таъминоти устувори барқ мешавад.

**Д. ҚОДИРПУР**

# ТАРСИ МАН АЗ МАРДИ НОМАРДАСТ

## Ёде аз шоири ҷавонмарг Махсум Олимӣ



ШОДРАВОН МАХСУМ ОЛИМӢ ЯКЕ АЗ ҚУРБОНӢНИ ҶАНГИ ШАҲРВАНДИИ ТОҶИКИСТОН АСТ. Ӯ ШАХСИ СИЁСӢ ВА Ё НИЗОМӢ НАБУД; АЗ ГУРӮҲӢ АДИБОНЕ НИЗ НАБУД, КИ БА СИЁСАТ ПАЙВАСТАНД ВА АҚИДАӢ ИН Ё ОН ГУРӮҲРО ДАСТГИРИВУ ТАРҒИБ МЕНАМУДАНД; ҶАНӮЗ ҶАВОН БУД ВА ИМКОНУ ТАВОНИ ХАЛАЛ РАСОНИДАН БА КАСЕРО НАДОШТ... ВАЛЕ ҚУРБОНӢ ТИРИ НОХАЛАФЕ ШУД. ТАВРЕ МЕГӮЯНД, БАӢД АЗ ОНЕ, КИ ҶАНГАЛ ОТАШ ГИРИФТ, ҶАМ ТАР МЕСӮЗАДУ ҶАМ ХУШК. ҶАМИН АСТ БАДБАХТИИ ҶАНГ, КИ НАФАРОНИ БЕГУНОҲ МЕФАВТАНД, МИСЛИ МАХСУМ ОЛИМӢ...

Махсум Олимӣ моҳи октябри соли 1956 дар деҳаи Каздони ноҳияи Айнӣ ба дунё омадааст. Кӯдакии ӯ дар водии Зарафшон, дар муҳити одии кӯхистон гузаштааст. Меғунд, ки ханӯз дар мактаб шеърро бо як бор шунидан аз бар мекард ва баъзан ба шеърҳои хондааш мисраҳои худастро ҳамроҳ менамуду ба дигарон меҳонд.

Аввалин шеъри Махсум бо номи «Салом, модар» соли 1975 дар рӯзномаи ноҳиявии «Меҳнат» чоп шудааст. Худи ӯ баъдтар гуфта буд, ки аз солҳои мактабӣ шеър менавишт, вале барои нашр шитоб намекард. Яъне аз оғоз нисбат ба худааш саҳт-гир буд.

Аввал дар риштаи барқ таҳсил кард, аммо зиндагӣ ниҳоят ўро ба роҳи аслиаш, яъне адабиёт овард. Бо дастгирии устодон ба Институти адабии ба номи Максим Горкийи Маскав роҳ ёфт. Дар он ҷо бо адабиёти халқҳои гуногун, назарияи шеър ва тарҷума ошно шуд.

Соли 1984 таҳсилро хатм карда, ба Душанбе баргашт. Ҷамнишинӣ бо устодон Қутбӣ Киром, Мاستон Шералӣ, Лоик, Гулназар ва дигар шоирон барои ӯ мактаби дигар буд. Нахустин маҷмӯаи ашъори Махсум Олимӣ бо номи «Бӯи умед» соли 1985 дар нашриёти «Ирфон» чоп шуд. Номи китоб ба ҷаҳони ботинии ӯ дар он рӯзгорон мувофиқ аст. Дар шеърҳои ӯ ғамгин аст, вале ноумед нест, аз ҷудойи меғунд, вале ба зиндагӣ дилгарм аст. Мухаббат яке аз мавзӯҳои асосии ашъори ӯст. Дар яке аз шеърҳои ошиқонааш чунин менависад:

Туро меҳоҳаму дунёи  
умед,  
Туро меҳоҳаму дунёи  
ҳасрат.  
Туро меҳоҳаму дарду  
ғами ишқ,  
Туро меҳоҳаму шӯри  
муҳаббат.

Ин ҷо муҳаббат ҳамзамон «умед» ва «ҳасрат» аст. Ин таъод яке аз викариҳои шеъри ӯст. Ҷойи дигар ӯ худро бо Зарафшон муқоиса мекунад:

Хоҳам чун Зарафшон,  
Пуришӯро пур зи тугён,  
Ҷамрози дидаю дил,  
Моам чу наваҷавонӣ.

Дар ҳамин чанд мисраи табиати ҳуди шоир низ дида мешавад: пуршӯр, бекарор, эҳсосӣ ва ҳамеша ҷавон.

Аммо Махсум танҳо шоири шеърҳои ошиқона набуд. Дар шеъри ӯ тадриҷан дарди иҷтимоӣ низ қувват мегирад. Яке аз намунаҳои равшани ин рӯҳия маснавии «Тарси ман...» аст:

Тарси ман аз дарди  
бедард аст,  
Тарси ман аз марди  
номард аст.  
Тарси ман аз марғу  
душман нест,  
Тарси ман аз сели  
баҳман нест.  
Тарси ман аз ҷанги  
дунёист,  
Тарси ман аз ёри  
ҳарҷоист.

Ин шеър чанд сол қабл аз гирудорҳои солҳои 90 навишта шудааст. Ҷамон замон шоир гӯё хатареро, ки баъдтар ҷомеаи Тоҷикистонро фаро гирифт, пешақӣ эҳсос мекунад.

Дар ашъори Махсум Олимӣ инсонгарой низ ҷойгоҳи намоён дорад. Барои ӯ шеър бояд ба зиндагии одам хизмат кунад. Дар «То зинда ҳастам умре» меғунд, ки меҳода ба ташна об, ба гурусна нон ва ба мӯр дона диҳад:

То зинда ҳастам умре,  
Бар ташна косаи об,  
Бар гушна пораи нон,  
Бар мӯр дони гандум  
Бидиҳам ба шодмонӣ.

Махсум Олимӣ дар қолаби ғазал, ҷаҳорпора, маснавий, рубой ва дубайтӣ эҷод мекард. Дар маҷмӯаи «Парвози нотамо» шеърҳои нотамоаш низ оварда шудаанд. Яъне ӯ то воқасин рӯзҳои умр дар ҷустуҷӯи шакл ва имкониятҳои тоза баён буд.

Ашъори Махсум Олимӣ дар Маскав ҳам чоп шуда буд. Аз ҷумла чанд шеъри ӯ дар «Правда» бо сарсухани Вадим Дементев чоп

шуда, Лев Ошанин низ ба истеъдоди ӯ баҳои баланд дода буд. Беш аз даҳ шеърро Ҳосияти Зарафшонӣ ба оҳанг дароварда, солҳои охир чанд сарояндаи дигар ба ашъори шоир оҳанг бастаанд.

... Махсум Олимӣ дар айни авҷи камолоти эҷодӣ буд, ки Тоҷикистон ба ҷанги шаҳрвандӣ печид. Кишвар ноором ва ҳатто дар пойтахт зиндагӣ хатарнок буд. Тирамоҳи соли 1992, рӯзи 24-уми октябр тири дайду Махсум Олимӣ аз миён бурд...

Чанд сол пеш, вақте ба зиёрати оромгоҳи Махсум Олимӣ ба деҳаи Каздон рафта будам, аз фарзанди марҳум Шаҳриёр, ки роҳи падарро дар ҷодаи адабиёт идома медиҳад, пурсидам:

- Оё котилони шоир пайдо шуданд? Оё сабаби катли ӯ маълум аст?

- Не,- гуфт Шаҳриёр,- чизе маълум нест...

Дар рӯи санги Махсум Олимӣ байте ҳаст:

Аз кӯчаҳои холӣ,  
чун бигзарам ҳаёӣ,  
Тарсам, ки мекушандам  
як рӯз чун Ҳилоӣ.

- Мисле, ки шоир марги худро пешгӯӣ кардааст?,- гуфтам ба Шаҳриёр.

- Ҷамагӣ 23 рӯз пеш аз маргашон ин байтро навиштаанд,- гуфт Шаҳриёр.

Воқеан, «Парвози нотамо»-ро варақ мезанаму мебинам, ки солҳои охир, ваъияти кишвар ба рӯҳияи шоир батаъсир намондааст. Меғунд:

Агар фарзанди ман  
беман бимонад,  
Чӣ бадбахте,  
чӣ бадбахте, ба дунёст.

Ва дар шеъри дигар:  
Бар сарам дар зиндагӣ  
санги зиёд андохтанд,  
Санги рӯи қабри ман  
ҳамранг бо санги худ аст.

Махсум Олимӣ дар яке аз шеърҳои ӯ меғунд:

Будӣ агар гули ман  
дар боғи зиндагонӣ,  
Як даста рӯи қабрам  
гул мону пас дуо кун.

Махсум Олимиро «гулҳои зиндагӣ»-аш, ҳамсару фарзандонаш, пайвандонаш, дӯстонаш фаромӯш накардаанд. Баъди марг ашъори ӯро фарзандаш Шаҳриёр ҷамъ овард ва соли 2013 «Парвози нотамо» ба дасти хонанда расид. Соли 2021 маҷмӯаи «Сарзамини ёдҳо» низ нашр шуд, ки хотираҳо, мусоҳибаҳо ва навиштаҳои дӯстону ҳамқаламони шоирро фаро мегирад. Бузургдошти 60 ва 65-солагии шоир бо шукӯҳу шаҳомат баргузор шуд ва қарор аст 70-солагии марҳум низ таҷлил шавад. Муҳим он аст, ки шеъри шоирро бихонанд, тавре, ки худааш орзу дошт:

Шеъри ман,  
эй тифли раҳомӯзи ман,  
Роҳи ту ҳамвор,  
на шебу фароз.  
Розиям худ бинам  
умри кӯтаҳе,  
Лек хоҳам умри ту  
бошад дароз.

Одил НОЗИР

## Ташнаи оби Зарафшонам

Хоҳам умре соф бинам осмони ишқро,  
Корвони меҳр хоҳам сорбони ишқро.

Васфи ишқи покро ҳарчанд гуфтандӣ зиёд,  
Нав ба нав хоҳам сурудан достони ишқро.

Меваи парвардаи ӯ лаззати дунё диҳад,  
Давлати дунё бихоҳам боғбони ишқро.

Чун азоби дурию ҳичрон надорад интиҳо,  
Дар сафар умре бубинам корвони ишқро.

Одамӣ пири назирад ҷовидон монад ҷаҳон,  
Навҷавони ҷаҳон хоҳам замони ишқро.

\*\*\*

Ташнаи оби Зарафшонам ханӯз,  
Ошиқи моҳи Бадахшонам ханӯз.

Дар барору нобарорӣ раҳ ба раҳ,  
Ҷамдами андӯҳу армонам ханӯз.

Гарчӣ бигзашт биступанҷ аз умри ман,  
Тифли домангири гирёнам ханӯз.

Марди роҳи кишвари зебои ишқ,  
Интизори роҳи корвонам ханӯз.

Ташналаб пазмони кӯҳсори баланд,  
Муддате дар Дарғу-Каздонам ханӯз.

Ишқи аввал рафту ман бо ёди ӯ,  
Дар дили дарёи ҳичронам ханӯз.

### ОМУҲТАМ

Ташнагӣ бурдан зи абри наваҷор,  
Сӯхтан аз лолазор омӯхтам.  
Сабру тоқатро зи кӯҳсори баланд,  
Изтироб аз ҷашмасор омӯхтам.

Софию бебоқӣ пеши дӯстон,  
Ман зи оби ҷашмасор омӯхтам.  
Одамиятро чу илми зиндагӣ,  
Аз гузашти рӯзгор омӯхтам.

### ОН ШАБЕ

Он шабе, ки бо сари пуринқилоб,  
Он шабе, ки бо дили пурорзӯ.  
Аз миёни тӯдаи исторагон,  
Начи бахтамро намудам ҷустуҷӯ,  
Боз хоҳам, ки расад.

Он шабе, ки ҳарду дар субҳи вафо,  
Роз мегуфтем дар зерӣ дарахт.  
Сархушу сармаст аз ҷоми висол,  
Шод будем аз тулӯи субҳи бахт,  
Боз хоҳам, ки расад.

Ман намеёбам, намеёбам, дарег,  
Он шаби домони саҳроро нигор.  
Мондааст дар косаи испеди маҳ,  
Ҷамчу рӯзи нек умре ёдгор...

\*\*\*

Якero зиндагӣ болонишин кард,  
Дигарро ташнаи соҳилнишин кард.  
Якero ёри зебо дар бараи дод,  
Дигар оворааш то Ҳинду Чин кард.

\*\*\*

Саҳар хуршеди ховар аз паси кӯҳ,  
Бурун омад ба дарду ҳасрату ғам.  
Дареғо, гуфт, зиштон бешуморанд,  
Шумори некбахтон мешавад кам.

СОҲАИ ТАНДУРУСТИИ  
ШАҲРИ КҮЛОБ ДАР СОЛҲОИ  
ОХИР БА МАРҲАЛАИ НАВИ  
РУШДИ ТЕХНОЛОҒИ ВА  
СОХТОРӢ ВОРИД ГАРДИДА,  
СИМОИ ТИБИ ИН МИНТАҚАИ  
ҚАДИМИРО БА ТАВРИ  
НАЗАРРАС ДИГАРГУН  
СОХТААСТ. ДАР НАТИҶАИ  
НАВСОЗИИ ИНФРАСОХТОР,  
ВОРИД НАМУДАНИ  
ТАҶҲИЗОТИ МУОСИР ВА  
БАЛАНД БАРДОШТАНИ САТҲИ  
КАСБИИ МУТАХАССИСОН  
ДАСТРАСИИ АҲОЛӢ БА  
ХИЗМАТРАСОНИҲОИ  
БОСИФАТИ ТИББӢ БЕҲТАР  
ГАРДИДААСТ.



## МУЪЦИЗАИ ГУЛИ БОБУНА

ГУЛИ БОБУНА Ё РОМАШКА ЯКЕ АЗ  
ГИЁҲҲОИ МАШҲУРИ ШИФОБАХШ  
БА ШУМОР МЕРАВАД. АЗ ОН  
БЕШТАР ДАР ШАКЛИ ЧОӢ,  
ДАМХӢРДА Ё ОБЧӢШ ИСТИФОДА  
МЕКУНАНД.

Бобуна дорои равшанҳои эфирӣ, флаво-  
ноидҳо ва дигар моддаҳои фаъоли гиёҳӣ ме-  
бошад, ки метавонанд таъсири оромбахш ва  
зиддиилтиҳобӣ дошта бошанд.

Чойи бобуна бештар барои ором кардани  
асаб, бехтар шудани хоб ва сабук кардани но-  
роҳатҳои меъдаву рӯда истифода мешавад.  
Баъзе одамон онро хангоми дамиши шикам,  
халадарди сабук ва эҳсоси вазнинӣ дар меъда  
менӯшанд. Дамхӯрдаи бобуна инчунин ме-  
таводанд барои ғарғараи дахону гулӯ хангоми  
илтиҳоби сабук истифода шаванд.

Дар тибби мардумӣ бобунаро барои шустан-  
ни захмҳои сатҳӣ, гармбандӣ хангоми дарди  
буғумҳо ва ором кардани пусти ҳассос низ  
ба кор мебаранд. Дар осори тибби қадим, аз  
ҷумла дар навиштаҳои ба Абуалӣ ибни Сино  
мансуб бобуна ҳамчун гиёҳи муфид барои  
баъзе дардҳо ва ҳолатҳои илтиҳобӣ ёд шу-  
дааст. Бо вучуди ин, бобунаро набояд давои  
ҳама бемориҳо шуморид. Он бештар ҳамчун  
воситаи ёрирасон истифода мешавад. Агар  
дард саҳт бошад, таб, хунравӣ, аллергия ё  
нишонаҳои тӯлонӣ пайдо шаванд, бояд ба  
табиб муроҷиат кард. Ҳамчунин шахсоне,  
ки ба гиёҳҳои оилаи мураккабгулҳо аллергия  
доранд, бояд бобунаро бо эҳтиёт истифода  
баранд. Барои кӯдакон, занони ҳомила ва  
шахсоне, ки доруҳои муайян истеъмол меку-  
нанд, пеш аз истифодаи мунтазам маслиҳати  
табиб бехтар аст.



Зулхумор ХАЛИЛОВА,  
омӯзгори Коллеҷи тиббии  
шаҳри Кӯлоб

## ЭЪТИМОДИ МАРДУМ БА ТИБИ ВАТАНӢ

То чанд соли пеш сокинони  
шаҳри Кӯлоб ва ноҳияҳои атроф  
барои ташхисҳои мураккаб ё анҷом  
додани баъзе ҷарроҳии муҳим  
мачбур мешуданд ба Душанбе ё ҳа-  
то хориҷи кишвар сафар кунанд.  
Имрӯз бошад, ин мушкил тадриҷан  
коҳиш ёфта, Кӯлоб ба яке аз мар-  
казҳои муҳими тиббии минтақа  
табдил ёфтааст.

Яке аз дастовардҳои муҳим бу-  
нёд ва ба истифода додани Марка-  
зи вилояти бемориҳои дил мебо-  
шад. Марказ бо шароити муносири  
бистарӣ ва шуъбаи ангиография  
таъмин гардида, имкон медиҳад як  
қатор амалиётҳои мураккаби рағҳои  
хунгарди дил, аз ҷумла стенткунонӣ  
дар ҳуди шаҳр анҷом дода шаванд.  
Ин имконият барои расонида-  
ни ёрии таъҷилии кардиологӣ ва  
коҳиш додани хавфи оризаҳои бе-  
мориҳои дилу рағ аҳамияти калон  
доранд.

Дар баробари ин, Беморхонаи  
клиникии вилояти бисёрсоҳавӣ  
ба номи А. Ҳақназаров низ азна-  
всозӣ шудааст. Шуъбаҳои экзегарӣ,  
ҷарроҳӣ, кӯдакона ва ташхисӣ бо  
таҷхизоти муосир, аз ҷумла даст-  
гоҳҳои назорати ҳолати беморон ва  
дефибрилляторҳо таъмин шудаанд.

Таҷдид танҳо бо муассисаҳои

маркази шаҳр маҳдуд нашуда,  
деҳотро низ фаро гирифтааст.  
Дар ҷамоатҳои Даҳана ва Зиракӣ  
бунгоҳҳои нави тиббӣ сохта шуда,  
барои табибону ҳамшираҳои мин-  
тақаҳои дурдаст борхалтаҳои мах-  
суси тиббии сайёр дастрас гарди-  
даанд. Бо истифода аз ин таҷхизот  
фишори хун, сатҳи қанд ва оксиге-  
ни хунро дар маҳали зисти беморон  
муайян кардан мумкин аст.

Навовариҳои дигар ворид намуда-  
ни дастгоҳҳои муосири ултрасадо,  
аз ҷумла Consona N8 ва таҷхизоти  
ширкати Mindray мебошад. Имко-  
ниятиҳои 3D, 4D ва эластография ба  
табибон имкон медиҳанд, ки нук-  
сонҳои модарзодӣ ва бемориҳои  
узвҳои дохилиро бо дақиқии бештар  
ошкор намоянд. Ин технологияҳо  
маҳсусан дар гинекология, акушерӣ  
ва кардиология аҳамияти калон  
доранд. Рушди лабораторияҳои дав-  
латӣ ва хусусӣ низ ба бехтар шудани  
сифати ташхис мусоидат кардааст.

Дар самти ҳифзи саломатии мо-  
дару кӯдак низ пешрафтҳо ба назар  
мерасанд. Маркази солимии репро-  
дуктивии вилоятӣ бо таҷхизоти му-  
осири назорати ҳомилагӣ ва дигар  
воситаҳои зарурии тиббӣ таъмин  
гардидааст.

Ҳамзамон, ба масъалаи омода-

созии кадрҳо таваҷҷуҳи ҷиддӣ дода  
мешавад. Коллеҷи тиббии шаҳри  
Кӯлоб ба номи Р. Раҳмонзода бо  
синфхонаҳо ва лабораторияҳои  
таълимӣ муосир мучахҳаз шуда,  
донишҷӯён метавонанд малакаҳои  
амалиро дар шароити ба воқеият  
наздик омӯзанд. Сохтмони хобгоҳи  
нави замонавӣ низ идома дорад.

Табибони Кӯлоб тавассути кур-  
сҳои бозомӯзӣ ва таҷрибаомӯзӣ  
сатҳи касбии худро баланд мебар-  
доранд.

Яке аз самтҳои муҳим рақамику-  
нонии соҳа мебошад. Гузариш ба  
бақайдгирии электронӣ ва қортҳои  
электронии беморон метавонад  
раванди хизматрасониро содатар  
намуда, дастрасии табибонро ба  
маълумоти тиббӣ тезонад.

Ҳамин тавр, маҷмӯи ин иқдомҳо  
нишон медиҳанд, ки соҳаи тан-  
дурустии Кӯлоб дар роҳи рушди  
устувор қарор дорад ва ҳамаи ин  
дастовардҳо барои бехтар намуда-  
ни сифати хизматрасонии тиббӣ ва  
таҳкими эътимоди мардум ба тибби  
ватанӣ заминаи мусоид фароҳам  
меоранд.

## Толёнома



**Ҳамал**  
21.03 - 20.04

Хафтаи пешомада барои

ҳамалҳо пур аз ташвишу хо-

дихаҳои ногаҳонӣ мешавад.

Рӯзҳои охири ҳафта ваъият

метавонад тезутунд гардад. Кӯ-

шиш кунед, ки дар шабаҳои

ичтимоӣ камтар фаъол бошед

ва худро ба мочароҳои нолозим

ҷалб накунад.



**Саратон**  
22.06 - 23.07

Хафтаи нав барои сара-

тонҳо орому умедбахш ме-

гузарад. Масъалаҳое, ки ка-

блан вақти зиёд ва заҳмати

фаровон талаб мекарданд,

акнун осонтар ҳал меша-

ванд. Аз фурсат истифода

бурда, қорҳои нотаомро ба анҷом расонед.



**Асад**  
23.07 - 22.08

Барои асадҳо ҳафтаи

серҳаракат ва пур аз им-

кониятҳо оғоз мешавад.

Рӯзҳои мусоидро барои

ҳалли масъалаҳои муҳи-

ми манзил, харида калон,

сармоягузорӣ ё ба роҳ

мондани фаъолияти қорӣ

истифода баред.



**Сунбула**  
23.08 - 22.09

Муваффақияти сунбулаҳо

дар ҳафтаи нав аз он вобаста

аст, ки то чӣ андоза қорҳои ху-

дро дуруст ба тартиб меоранд.

Агар саросема шуда, беандеша

амал кунед, эҳтимоли ба вучуд

омадани мушқилот зиёд ме-

шавад.



**Мизон**  
25.09 - 22.10

Барои мизонҳо ҳафтаи

нав нисбат ба рӯзҳои гуза-

шта хуштару пурфайзтар

хоҳад буд. Дар муносибатҳои

ошиқона лаҳзаҳои хотирмон

ва вохӯриҳои гуворо им-

конпазиранд. Наомандагони

соҳаи санъат ва театр низ метавонанд ба даст-

вардҳои нав ноил шаванд.



**Ақраб**  
23.10 - 22.11

Хафтаи оянда барои

ақрабҳо давраи хубест, ки

донишу ҷаҳонбинии худро

васеъ намуда, ба омӯзиши

забонҳои хориҷӣ ва қорҳои

фикрӣ машғул шаванд. Агар

имкони сафар пайдо шавад,

он метавонад таҷрибаи наву

таассуроти ҷолиб бахшад.



**Қавс**  
25.11 - 21.12

Дар ҳаёти қавсҳо ҳафтаи

нав метавонад бо дигаргу-

ниҳои назаррас ва рӯйдодҳои

ғайриҷашмдошт хотирмон

гардад. Хислати пурҷӯшу

хурушатон шуморо ба ҷу-

стучӯи саргузаштҳои нав во-

дор мекунад, аммо дар ҳар

ваъият хушёрро аз даст надиҳед.



**Қаддӣ**  
22.12 - 20.11

Хафтаи нав барои қад-

дихо метавонад бо баъзе

монсаҳо ва ҳолатҳои ногу-

вори ғайриҷашмдошт оғоз

шавад. Кӯшиш кунед, ки ба

қорҳои муҳим бе омодагии

кофӣ даст назанед ва дар

ҷойҳои серодам хушёр бошед.

Рӯзи ҷумъа ме-

таводанд барои шумо хушҳоли орад.



**Далв**  
21.01 - 19.02

Дар ин ҳафта далвҳо бояд

бештар ба саломатӣ ва амни-

яти худ аҳамият диҳанд. Аз

қорҳои хатарнок ва ҳолатҳои

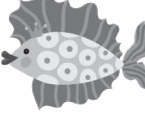
ки метавонанд ба беҳбудии

ҷисмониятон зарар расонанд,

дури ҷӯед. Аз рӯзи қоршанбе

омадани меҳмон ба ҳонаатон

пешбинӣ мешавад.



**Ҳум**  
20.02 - 20.03

Хафтаи нав барои ҳумҳо

нисбатан мусоид мегузарад

ва дар муқоиса бо дигарон

метавонанд худро хушбахт-

тар эҳсос кунанд. Мушки-

лоти мавҷуда тадриҷан осон

мешаванд ва агар мушкили

наве ба миён ояд, зиракиву дурандешӣ барои

ёфтани роҳи ҳал кумак мекунад.



**Чавзо**  
22.05 - 21.06

Дар рӯзҳои наздик муно-

сибатҳои оилавии ҷавзоҳо

метавонанд бо баъзе нофаҳ-

миҳо рӯ ба рӯ шаванд. Саба-

би баҳсу мунозираҳои эҳтимол

масъалаҳои молиявӣ, муш-

килоти муносибатҳои шахсӣ

ё ихтилофи назар дар идораи

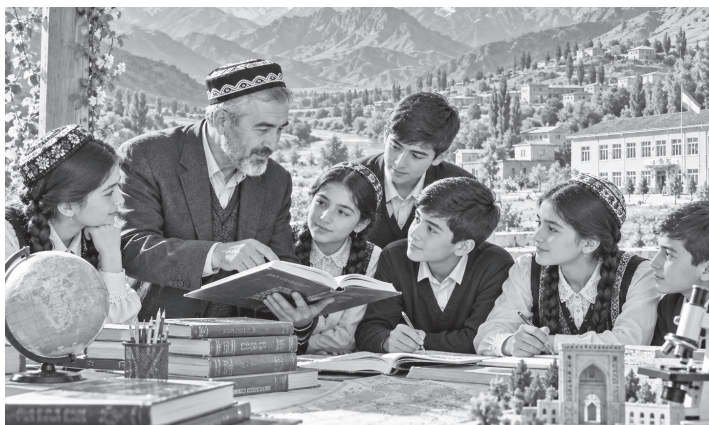
қорҳои хона бошад.

# ЧӢ МОРО АЗ ВАРТА НАЧОТ МЕДИҲАД?

*Ай бор Худои Аришу Курсӣ,  
Шаш чиз ба мо ато фиристӣ:  
Илму амолу фароҳдастӣ,  
Имону амону тандурустӣ.*

Дар ин дуои маъмул чизи аввале, ки вочибу муҳим аст, ин омӯзиши илм аст. Маҳз илм миллати моро дар аксон олам муаррифӣ кардааст. Илм - ин пешрафт, рӯшноӣ, дастовардҳо, бозёфт, тараққиёт, беҳнамоии зиндагии халқ аст. Дар асрҳои пординдорон шахсони боилму маърифатро кофир мехонданд, ба дор мекашиданд, месӯзонданд. Танҳо шахсони боақлу ботамиз, бофаросат барои илмомӯзии фарзандонашон ҳамаи кори аз дасташон меомадаро мекарданд. Вақте аз сарвазирӣ Чопон дар солҳои 60-70-уми асри ХХ мепурсанд, ки соли 1945 ин кишварро ба ҳокимият табдил дода буданд, чӣ гуна шуд, ки дар 20-30 соли баъдӣ ин харобиҳо кишвари шумо ба беҳтарин мамлакати пешрафтаи ҷаҳон, шоистатарин зиндагии халқ табдил ёфт, ӯ ҷавоб дод: “Мо маоши муаллимиро ба маоши сарвазирӣ баробар кардем, барои хамин”.

Дар 35 сол, афсӯс, ки мо натавонистем мутахассисон, навоарон, ихтироъкороне омода созем, ки конҳои нафту газ кашф кунанд ва иқтисодиётро пешрав намојанд. Хеле дардноку аламовар аст, ки институту пажӯҳишгоҳ, марказҳои илмии беамал зиёд дорем...



Ба ин тазодҳои зиндагӣ нигоҳ накарда, ҳастанд равшанфикрону зиёиёне, ки ба мардум хизмат карда, ғойдае расонидаанд.

Дар Муъминободи азизии ман то солҳои 1920 мардум аслан бесавод буданд, дар ҷаҳолат қарор доштанд. Бо шарофати сохти нав мактабҳои маҳви бесаводӣ, ибтидоиву ҳафтсола бунёд шудан гирифтанд. Агар яқто-нимто шахси босавод ҳам доштем, ё аз диндорон буданд, ё шоири мирзою ҳофиз. Мо имӯз ба ҳар ҳол бо номҳои рӯзидони бузурги асри 16 Мухаммадамини Муъминободӣ, Домулло Иқроми асри 17, адибону олимони асри 19, Эшонӣ Фатҳиддин, Аламӣ, Шамсиддин Шохин, Домулло Барот, Домулло Кобулӣ, Одинааҳмади Хокӣ Пирӣ, Иброҳими Ғешӣ, Пирӣ Аспаҳо, адабиётшиносии машҳури асри ХХ Соҳиб Табаров, баъдӣ ӯ профессорон Одил Ҳусейнов, Мухаммад Сафаров, Ҷумъахон Сафа-

ров (Холович), Маҳмадулло Ибодов, Мухаммад Абдурахмон, Ҷумъа Шарифов, Қурбон Расулов, Саидислом Бобоев, Темур Мухидинов, Ҷалил Пириев, Ҳаёт Одинаев, Жило Гулназарова ифтихор дорем. Номзҳои илм Гурез Иброҳимов, Аҳмад Алиев, Ғиёсиддин Қодиров, Абдукарим Ҳалимов, Ғолиб Ғоибов, Санг Холназаров, Шохӣ Нуралӣ Набот, Маҳмадулло Раҷабов, Қобилҷон Бухориев, Зафар Саидов, Хучабӣ Каримова, Гулрухсор Нозимова, адибон Одина Мирак, Салими Хатлонӣ, Лутфи Хомӯш, Барот Абдурахмон, Зоҳир Аҳрорӣ, Абдулло Бобоев, Мирзоваӣ Абдуллозода ҳам номбардорони Муъминободанд. Ҳазору як сипос ба падару модарони онҳо, ки шахсони бомаърифати замонро ба воя расониданд.

Акнун як суоли дигар: аз насли ҷавони имрӯз хондагӣ кӣ қору пайқори онҳоро идома медиҳад? Нест

дигар. Ҳатто як таърихчи бофарҳанге надорем, ки аз таърихи масҷидхона мадрасаҳо, мактабҳо, муаллимони онҳо, санъаткорони дуру наздик, бригадир Маҳтобӣ Юнусоваи Дашти Гулзорӣ, Сафармо Забирови мудирӣ шӯъбаи занҳои ноҳия, раисони колхозҳои маърифатпарвар Бухорӣ Бозоров, Иқром Ноибов, Сафармои комсомол, 6 хозор нафар иштирокдори Ҷанги Бузурги Ватанӣ, 20 нафар генералхонаву беш аз 100 нафар паҳлавонон, бунёдгузорони обанбори Муъминобод, канали Қулулу, бозёфтҳои деҳаҳои Финҷова, Туткавул, Диндӯстон, Душанбеҷаю Шулиёншаҳр китобҳои офаранд.

Ягона чизе, ки халқро аз нодорӣ, кашшоқӣ, камбағалӣ, бечорагӣ, талбандгӣ, пастӣ, нотаваӣ мебарорад, ин илм, дониш ва танҳо босаводӣ, бофарҳангӣ ҳаста ҳалос. Барои хамин, бори дигар ба падару модарон, омӯзгорон муроҷиат карда меғӯям: худ азоб кашеду фарзандонатонро хононед, босавод кунед. Илм он дипломи аз донишгоҳу аспирантура меҳаридагӣ нест. Илм, маърифат он чизест, ки зиндагиро, ҷомеаро раҳнамун, беҳтар, хуштар, зеботар, рангинтар, ободтар месозад. Ба ҳаёт ширинӣ, тароват, сад ранги дилкаши дигар ато мекунад!

**Нурулло ҲАСАНОВ,  
рӯзноманигор**

## «ОВОЗИ ТОҶИК» МИНБАРИ ТОҶИКОНИ ЁЗБЕКИСТОН АСТ

(Аввалаш дар саҳ. 8)

Агар мутахассисони ҷавони тоҷикзабонро, ки ба фаъолияти рӯзноманигорӣ шавқ доранд, пайдо кунем, бо онҳо дар тамос мешавем ва барои ҳамкорӣ даъват менамоем.

- «Овози тоҷик» дар баробари масъалаҳои иҷтимоӣ ба адабиёт, фарҳанг ва ҳунар низ тавачҷуҳ дорад. Барои пайдо ва муаррифӣ кардани истеъдодҳои ҷавон чӣ қор мекунад?

- Адабиёт ва фарҳанг аз самтҳои муҳими фаъолияти рӯзнома мебошанд. Мо шеър, ҳикоя, мақолаҳои адабӣ ва маводи марбут ба ҳаёти аҳли фарҳангро нашр мекунем. Дар саҳифаи адабӣ осори адибони тоҷикзабон, аз ҷумла намунаҳои адабиёти Тоҷикистон ва Эрон низ ҷой мегиранд. Ҳамчунин, дар бораи омӯзгорон, мактабҳои тоҷикӣ ва шахсоне, ки дар соҳаҳои гуногун муваф-

фақ мешаванд, мавод омода мекунем. Чунин матолиб метавонанд барои ҷавонон намунаи ибрат бошанд ва онҳоро ба эҷодкорӣ, омӯзиш ва фаъолияти ҷамъиятӣ ҳавасманд созанд. Мо мехоҳем, ки рӯзнома барои адибон ва ҷавонони эҷодкор минбар бошад. Ҳар қадар ҷавонон бештар нависанд, эҷод кунанд ва осорашонро ба хонанда пешниҳод намојанд, ҳамон қадар муҳити адабӣ ғаниитар мегардад.

- Шумо аз соли 2003 ба ин сӯ сармуҳаррир ҳастед. Дар ин муддат рӯзнома бо мушкилоти молиявӣ низ рӯ ба рӯ шудааст. Имрӯз дастгирии давлат барои идомаи фаъолияти он чӣ аҳамият дорад?

- Дар тӯли фаъолияти худ борҳо дар бораи ояндаи рӯзнома андеша кардаам. Замоне вазъи молиявӣ ҷунон душвор шуд, ки ҳавфи қатъгардидани нашр низ вучуд дошт. Вақте ки ба мақомоти дахлдор муроҷиат кардем,

ёри расид ва имкони идомаи фаъолият фароҳам омад.

Мустаҳкам шудани муносибатҳои Ёзбекистон ва Тоҷикистон низ барои рушди робитаҳои фарҳангӣ ва расонаӣ заминаи мусоид фароҳам овардааст. Дастгирии давлатӣ ба идомаи нашри рӯзнома ва дастрас шудани он ба хонандагон мусоидат мекунад. Дар баробари ин, арзиши ҷопи рӯзнома баланд шудааст ва нигоҳ доштани фаъолияти мунтазами он хароҷоти зиёд талаб мекунад. Аз ин рӯ, масъалаи дастгирии молиявӣ ва пайдо кардани роҳҳои устувори рушди нашрия ҳамоно муҳим аст.

- Агар имрӯз ба як ҷавони тоҷик дар Ёзбекистон фаҳмонед, ки ҷаро бояд «Овози тоҷик»-ро хонад, чӣ меғӯед?

- Якум, «Овози тоҷик» ба хонанда имкон медиҳад, ки аз ҳаёти тоҷикони минтақаҳои гуногуни Ёзбекистон, вазъи мактабҳои тоҷикӣ, масъалаҳои забону

фарҳанг ва дастовардҳои ҳамзабонони худ огоҳ шавад.

Дуюм, рӯзнома минбари адабиёт ва фарҳанг аст. Дар он метавон бо осори адибон, андешаҳои аҳли фарҳанг ва масъалаҳои марбут ба ҳифзи забони тоҷикӣ шинос шуд.

Сеюм, рӯзнома метавонад барои шинохти ҷомеаи худ, дарки мушкилоти иҷтимоӣ ва иштирок дар ҳалли онҳо мусоидат кунад. Мо мехоҳем, ки ҷавонон на танҳо хонандаи рӯзнома бошанд, балки фикру пешниҳодҳои худро низ баён кунанд, дар омода кардани мавод саҳм гузоранд.

Чорум, нигоҳ доштани рӯзномаи тоҷикӣ танҳо вазифаи кормандони редакция нест. Ин масъулияти муштараки ҳамаи онҳое мебошад, ки ба забон, фарҳанг ва ояндаи тоҷикони Ёзбекистон тавачҷуҳ доранд.

**Мусоҳиб:  
Усмон РАҲИМЗОДА**

### МАВЛУДНОМА

15 ОКТЯБР

**Дилбар Қозичонова** (1946), 80-солагии зодрузи олими соҳаи математика.

**Раҳмат Назрӣ** (1951), 75-солагии зодрузи Шоирӣ халқии Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Рӯдакӣ.

**Камчин Чиллаев** (1936-2025), 90-солагии зодрузи адабиётшинос.

16 ОКТЯБР

**Абдуманнон Мавлонов** (1931-1985), 95-солагии зодрузи олими соҳаи ҳуқуқ.

**Лев Рубтсов** (1931), 95-солагии зодрузи олими соҳаи астрофизика.

**Мирхон Саидов** (1906-1990), 120-солагии зодрузи муаррих.

17 ОКТЯБР

**Нуъмонҷон Абдуҳомидов** (1951), 75-солагии зодрузи журналист.

**Карим Давлат** (1951), 75-солагии зодрузи нависанда.

**Инна Калиничева** (1906-1968), 120-солагии зодрузи доктори илми тиб, профессор, Ҳодими шоистаи илми Тоҷикистон.

**Александр Прокофев** (1906-1971), 120-солагии зодрузи доктори илми биологӣ, профессор.

18 ОКТЯБР

**Амонбек Қурбонбеков** (1946), 80-солагии зодрузи доктори илми химия.

**Мансур Муллоҷонов** (1956), 70-солагии зодрузи наққош.

**Нафтулло Халфин** (1921), 105-солагии зодрузи доктори илми таърих, профессор.

**Иноятулло Ҳасанзод** (1921), 105-солагии зодрузи файласуф.

19 ОКТЯБР

**Начмиддин Раҳимов** (1926), 95-солагии зодрузи Ҳофизи халқии Тоҷикистон.

**Равшан Тӯрабеков** (1936-2004), 85-солагии зодрузи коргардони кино, Ҳодими шоистаи ҳунари Тоҷикистон.

20 ОКТЯБР

**Юсуфҷон Бобочонов** (1951-2021), 75-солагии зодрузи муҳриб-дойрадаст, Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон.

**Амир Муродов** (1936), 90-солагии зодрузи олими соҳаи тиб.

**Қурбони Мухаммадалӣ** (1951), 75-солагии зодрузи мутарҷим.

**Эргаш Хоркашев** (1951), 75-солагии зодрузи шоир, фалаксаро.

21 ОКТЯБР

**Марианна Фофанова** (1921), 105-солагии зодрузи шоир, мутарҷим, Корманди шоистаи маданияти Тоҷикистон.

**Мафтун Ҷӯра** (1951-2008), 75-солагии зодрузи шоири Ёзбекзабони Тоҷикистон, мутарҷим.

**Муъминҷон Ҳалимов** (1936-1984), 90-солагии зодрузи олими соҳаи тиб.

Аз идора

Шахсиятҳои таърихӣ, олимони варзида, ходимони давлативу ҷамъиятӣ мавлуд доранд?

ПЕШОПЕШ МОРО  
ОГОҲ КУНЕД!

Тел: 221-00-84

## ТЕЛЕФОНИ ШУЪБАИ ЭЪЛОН:



(+992) 93 111 08 87



➡ Фавран мехарам! Ҷевони либос, мизу кур-сй, гарнитури ошхонаву хонаи хоб, яхдон, кондитсионерҳо. Тел.: 909-99-17-40, 985-15-31-19, 985-71-28-99, 008-33-32-94

➡ Фавран мехарам! Ҷевони либос, мизу кур-сй, гарнитури хоб ва ошхона, яхдон, кондитсионерҳо. Тел.: 909-99-17-40, 985-15-31-19, 985-71-28-99, 008-33-32-94

➡ Таъмири хона: штуркатурка, шпаклевка, обойчаспонӣ, устои кафел. Тел.: 905-24-69-96, 918-15-17-55

➡ Тарабхона ва меҳмонхона фавран ба администратор-ресепшионист бо дониши забони русӣ, ошпаз, шеф-повар, пешхизматҳо ниёздоранд. Тел.: 871-30-62-62

➡ Мехарам: зарфҳо, флягҳо, деғҳо, баллонҳои газӣ, бонкаҳо, асбобу анҷом, қолин, курпача, китоб, танга, нишон, медал, ҳайкалча, хрустал, яхдон, мошинаи чомашӯй, кондитсионерҳо, коғазпора, дастгоҳҳо ва оҳанпора. Тел.: 901-03-93-93, 918-70-16-92, 119-78-93-93

➡ Мехарам: зарфҳо, пардаҳо, курпа, курпачаҳо, қолин, палос, одел, китоб, телевизорҳо, расмвора, фляга, зарфҳо, кондитсионерҳо. Тел.: 903-30-83-07, 987-60-50-47, 979-14-66-22, 07-814-56-65

➡ Устои евроремонти хона, таъмири пурра ва қисман, сохтмончӣ. Тел.: 873-44-44-29

➡ Устои евроремонт, таъмири пурраи хона ва қисман, сохтмончӣ. Тел.: 989-35-80-80

➡ Хонаи фурушӣ бо таъмири нав дар ноҳияи Шохмансур, кӯчаи Деҳлавӣ, нишонӣ чорроҳаи кинотеатри Ватан, 8 ошёна, 109 квадрат, 3 хучра, 2 ҳоҷатхона ва ошхона. Тел.: 90-013-05-72

➡ Зарфҳо, баллонҳои газӣ, асбобу анҷом, оҳанпора, коғазпора, танга, нишон, ҳайкалча, мошинаи чомашӯй ва дарздӯзӣ, қолин, кондитсионерҳо, курпача ва пахта. Тел.: 919-29-00-07, 003-777-001

➡ Зарфҳо, деғҳо, баллонҳои газӣ, асбобу анҷом, оҳанпора, коғазпора, танга, нишон, ҳайкалча, мошинаи дарздӯзӣ ва либосшӯй, қолин, кондитсионерҳо, курпача ва пахта. Тел.: 919-29-00-07, 003-777-001, 300-03-19-33

ЭЪТИБОР  
НАДОРАД

➡ Билети донишҷӯӣ ба номи Бобомуродов Абу-бакр Давлатмуродович, ки соли 2025 аз Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Дафтарчаи меҳнатӣ ба номи Маҳмадулло Фирузи Раҳматулло, 06.06.1991 с/т, ки соли 2015 аз ҷониби ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Билети донишҷӯӣ ба номи Шарипов Холмаҳмад Ҷамшедҷонович, ки соли 2025 аз ҷониби Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Дафтарчаи имтиҳонот ба номи Қаландаров Шохин Ғиёсиддинович, ки соли 2023 аз ҷониби ДФ НИТУ МИСИС дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Аттестати синфи 11, Т-АТУ №11701013, ки соли 2023 ба номи Қайюмов Азизҷон Алишерович аз ҷониби МТМУ №54-и ноҳияи Сино дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Дипломи ТСИ №0010056, рақами қайд №980, ба номи Маҳмуродова Рухсона Муродалиевна, ки санаи 01.07.1998 аз ҷониби ДДМТ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Дипломи ҶТ №0194316, ба номи Абдуразоқзода Муҳаммади Абдуҳолиқ, ки соли 2025 аз Литсейи касбии техникаи нақлиёти автомобилӣ ш. Душанбе дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Билети донишҷӯӣ ба номи Ашурзода Раҷабали Аслиддин, ки соли 2023 аз ҷониби РТСУ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Билети донишҷӯӣ ба номи Юнусов Абу-бакр Ғафурович, ки соли 2024 аз ҷониби МИСИС дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Маълумотнома оиди маъҷубӣ, Сер ВТЭ-1 №080423, ба номи Ильёсова Робия Абдусаторовна, ки соли 1987 аз ҷониби ВТЭК дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Аттестати синфи 11, Т-ШТУ №0632167, ба номи Вазиров Меҳридин, ки соли 2013 аз ҷониби МДТМУ гимназияи №74-и н. Фирдавсӣ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шиносномаи шаҳрвандӣ, А01092096, ба номи Юсупов Абдулхайр Ятимович, ки санаи 26.10.2017 аз ҷониби ШВҚД-2 н. Фирдавсӣ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Дипломи МТ-1, №101140, рақами қайд №96, ки санаи 22.06.2000 ба номи Нароев Салоҳиддин Қиёмиддинович аз ҷониби Коллеҷи кӯҳии ба номи С. Юсупова дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Билети донишҷӯӣ ба номи Давлатзода Неҳруи Зиёвудин, ки соли 2021 аз ҷониби Донишгоҳи тарбияи ҷисмонӣ ба номи С. Раҳимов дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Билети донишҷӯӣ ва дафтарчаи имтиҳонот ба номи Раҷабов Аслиддин Алимардонович, ки соли 2021 аз ҷониби ДМТТ ва МИССИС дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шаванд.

➡ Билети донишҷӯӣ ба номи Абдуллоева Махина Искандаровна, ки соли 2025 аз ҷониби РТСУ дода шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

## ПАТЕНТ

➡ Шаҳодатномаи бақайдгирии давлатии ҶДММ "Ширкати Дусти ЛТД", № 0039937, РЯМ: 3610000369, РМА: 360000888, санаи таъсисёбӣ 10.07.2000, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шартномаи ройгон аз санаи 09.07.2013, тахти №5ш-348, ш. Ҳисор, шаҳраки Шарора, деҳаи Б. Ғафуров, ба номи Ҳафизова Раҷамо, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шартномаи №198 аз 03.11.2025, ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ, кӯчаи Мушфиқӣ 83, блоки А, ошёнаи 6, хучраи 23/1, ки байни ҶДММ "Иншооти Барҳаво" ва Ятимов Муҳаммад Ҷумабоевич баста шудааст, бинобар сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шартномаи нотариалии ҷуброни бартарафсозии квартира тахти феҳристи №3-4332, аз санаи 12.09.2024, ки байни ҶДММ "Иншооти Барҳаво" ва Абдуалимов Маҳмадали Алимович баста шудааст, бинобар сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шаҳодатномаи дар бораи бақайдгирии давлатӣ, №979, аз 27.09.2018 с., ба номи ҶСП ТАХ "Дафтари молия", РМА: 010021894, ш. Ваҳдат, деҳоти Симиғанч, деҳаи Калон, ҚДФ "Бақайдгирии молу мулкӣ ғайриманқул" дар ш. Ваҳдат, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Созишномаи нотариалии дар бораи гузашт кардани ҳуқуқи талабот тахти феҳристи №3-4333 аз 12.09.2024, ки байни Абдуалимов Маҳмадали Алимович ва Маҳмадҷонова Мавлуда Ғадоевна баста шудааст, бинобар сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шиносномаи техникаӣ ба номи Юсупов Аюб Аъзамович, бо суроғаи ш. Душанбе, ноҳияи И. Сомонӣ, пр. Рӯдакӣ 144, х. 142-143, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шартномаи №ФГ-2А1203-035.24, шартномаи бинои истиқомати бисерошёна байни ҶДММ "Фароруд Гуруҳ" ва Абдуҳамидова Муқаддам Абдуваҳобовна, бо суроғаи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, кӯчаи М. Ашуров, Н. Ганҷавӣ ва С. Аюбӣ, 12 ошёна, Блоки А, 1-хучрагӣ, 60.84 м.м., аз даромадгоҳи 2, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шаванд.

➡ Шартномаи хариду фуруши квартира, тахти феҳристи №1ш-1572 аз 08.07.2021 ба номи Курбонова Бунавша Шовалиевна, бо суроғаи ш. Душанбе, ноҳияи Фирдавсӣ, кӯчаи Фирдавсӣ, хонаи 107, кв. 11, ки дар нотариуси калони давлатии Идораи нотариалии давлатии ноҳияи Фирдавсӣ ба расмӣ дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Дафтари ҳавлӣ ба номи Гургалиев Амрихудо, бо суроғаи ш. Душанбе, н. Фирдавсӣ, кӯчаи 3, гузаргоҳи Н. Қарабоев хонаи 9/2, кв. 32, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шартномаи хариду фуруш тахти феҳристи №8Ш-3703 аз 12.07.2013, ба номи Ғафуров Алишер Мансурович, бо суроғаи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, кӯчаи М. Шерализода (собиқ Фемина), хонаи 3/1, кв. 66, ки дар нотариуси Идораи давлатии нотариалии ноҳияи Сино ба расмӣ дароварда шудааст, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шартномаи хариду фуруш тахти феҳристи №8Ш-4708, аз 29.12.2020, ба номи Шарипова Муқаддам Ғуломовна, бо суроғаи ш. Душанбе, ноҳияи Сино, кӯчаи Испечак бинои 14, Блоки 2, кв. 56, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шиносномаи техникаӣ ба номи Аксёнова Мария Николаевна, бо суроғаи ш. Душанбе, ноҳияи И. Сомонӣ, кӯчаи Раҳимов (собиқ Телман) 173, кв. 2, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шиносномаи техникаӣ ва легализатсия ба номи Мирзоев Каромат Ҳасанович, бо суроғаи ш. Душанбе, ноҳияи Шохмансур, кӯчаи Санат 35, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шартномаи ҷуброни бартарафсозии квартира тахти феҳристи №6-2923 аз 24.12.2025, ҶДММ "Азиз Сохтмон", роҳбараш Шодиев Алишерҷон Хуршедович ва ба моликӣ Салимов Хайритдин Пирмаҳмадович ва Салимова Ҳанифа Воҳидовна, ш. Душанбе, н. И. Сомонӣ, кӯчаи Лоҳутӣ 31, кв. 14, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

➡ Шаҳодатномаи дар бораи бақайдгирии давлатӣ, №1207, аз 30.07.2024, ба номи Коноваленко Татьяна Михайловна, бо суроғаи ш. Душанбе, н. Сино, к. С. Шерозӣ, хонаи 47/1, квартираи 1, ҚДФ "Бақайдгирии молу мулкӣ ғайриманқул" дар ш. Душанбе, аз сабаби гум шуданаш беътибор доништа шавад.

БАРҲАМ  
МЕҲУРАД

➡ Ширкати Сохибмулкони Манзил, "Бинои Баҳор", РЯМ: 0410016805, РМА: 040036373, ки дар Нозироти андозаи ноҳияи Сино санаи 25.04.2012 ба қайд гирифта шуда, фаъолияташ нигоҳубин ва таъмири бинои хонаи истиқоматӣ аст, фаъолияташонро қатъ менамоянд. Ҳамаи арзу шикоятҳо дар давоми 2 моҳ қабул карда мешаванд.

## МЕФУРҶАМ

➡ Пианинои нави олмонӣ (Zimmermann и Petrof) мефурӯшам. Тел.: 915-99-33-30

ХИЗМАТРАСОНИИ  
ГУНОГУН

➡ Таъмири яхдон, бо кафолат. Тел.: 919-03-07-78, 934-65-89-54

## ФУТЗАЛ

## ҒОЛИБИ ҶОМИ ТОҶИКИСТОН-2026

Дасти футзали «Сипар»-и шаҳри Хучанд соли дуюм аст, ки пайиҳам Ҷоми футзали Тоҷикистонро ба даст меорад. Дар бозии ниҳонии мусобиқа дасти «Сипар»-и Хучанд бар дасти «Истиклол»-и Душанбе бо ҳисоби 3:2 пирӯзӣ ба даст овард.

Вохӯрии ҳалқунанда 10-уми октябр дар маҷмаи варзишии «Кохи Олимп»-и шаҳри Душанбе баргузор шуд. Дар ҷараёни бозӣ «Сипар» ду маротиба аз ҳариф қафо монд - 0:1 ва 1:2, аммо тавонист ҷараёни рақобатро ба нафъи худ тағйир дода, ғалабаро ба даст орад. Аз ҳайати ғолибон легионери



бразилӣ Фелипе Виейра ду гол ба самар расонд. Голи дигари «Сипар»-ро Юрий Ферейра зад. Аз ҳайати «Истиклол» Дилшод Саломов ва Хосе Пахаро гол заданд. Легионери бразилии «Сипар» Фелипе Виейра

бехтарин бозигари вохӯрии ниҳой эътироф шуд.

Барои пирӯзӣ дар Ҷоми Тоҷикистон-2026 дасти «Сипар» соҳиби ҷоми фахрӣ ва 100 ҳазор сомонӣ шуд. Дасти «Истиклол» ба ги-

рифтани мақоми дуюм бо 50 ҳазор сомонӣ кадрдонӣ шуд. Инчунин, бехтарин бозигари мусобиқа Иқбол Воситзода («Сипар») - 4000 сомонӣ; бехтарин мураббӣ Дониёр Абдираимов («Сипар») - 4000 сомонӣ; бехтарин дарвозабон Фирӯз Бекмуродов («Сипар») - 3500 сомонӣ; бехтарин нишонзан Юрий Ферейра («Сипар») - 3500 сомонӣ; бехтарин легионер Тиаго Игор («Истиклол») - 3500 сомонӣ; бехтарин бозигари ҷавон Муҳаммад Авғонов («Истиклол») - 3500 сомонӣ; дасти бехтарини расонаӣ «Соро компания» - 3000 сомонӣ доништа шуданд.

## ФУТБОЛ

## ДУХТАРОНИ ТОҶИКИСТОН ДУЮМ ШУДАНД, АММО БА ҶОМИ ОСИЁ НАМЕРАВАНД

Дасти мунтахаби духтарони футболбози Тоҷикистон (U-17) таҳти роҳбарии Фарҳод Холбеков дар марҳалаи интиҳобии Ҷоми Осӣ-2027 дар гурӯҳи «А» бо як мусовӣ, як бохт ва як пирӯзӣ дуюм шуд.

Ҳамаи бозиро дар гурӯҳи «А»-и марҳалаи интиҳобии Ҷоми Осӣ-2027 дар Варзишгоҳи марказии шаҳри Хисор баргузор шуданд. Дасти мунтахаби духтарони (U-17) Куриёи Чанубӣ, Урдун, Тоҷикистон ва Аморотӣ Муттаҳид



даи Араб дар ин гурӯҳ буданд. Дасти Тоҷикистон дар бозии якум бо тими Урдун мусовӣ

(1:1) кард ва дар бозии дуюм аз дасти Куриёи Чанубӣ бо ҳисоби 0:6 мағлуб шуд. Дар

даври ниҳонии марҳалаи интиҳобӣ футболбоздухтарони тоҷик бар тими Аморотӣ Муттаҳиди Араб бо ҳисоби бузургӣ 5:0 пирӯз шуданд. Чор голи мунтахаби Тоҷикистонро Омина Хусайнова ба самар расонида, покер анҷом дод. Як голи дигарро Махиноз Нурова зад. Дасти Куриё дар ҳамаи се бозӣ пирӯз шуда, ба қисми ниҳонии Ҷоми Осӣ-2027 роҳ ёфт. Барои духтарони Тоҷикистон пирӯзӣ дар бозии охир фақат зинаи дуюмро дод, ки ин дастоварди хубест.

## ҶУДО

## ПАҲЛАВОНОНИ ТОҶИКИСТОН ДАР ABU DHABI GRAND SLAM 2026

Аз 29 то 31-уми октябр дар шаҳри Абу Забии Аморотӣ Муттаҳиди Араб мусобиқаи Abu Dhabi Grand Slam 2026 баргузор мешавад, ки дар он паҳлавонони Тоҷикистон низ ширкат мекунанд.

Ҳайати дасти мунтахаби ҷудои Тоҷикистон барои иштирок дар Abu

Dhabi Grand Slam 2026 дар байни мардон дар вазни -60 кг Меҳрзод Суфиев ва Муҳаммадсолех Қувватов, дар вазни -66 кг Эмомалӣ Нуралӣ ва Искандар Маҳмадхонзада, дар вазни -73 кг Муҳиддин Асадуллоев ва Абубакр Шеров, дар вазни -81 кг Бехрӯз Хочазада ва Бахтиёр Бозоров, дар вазни -90 кг Шодмон

Ризоев ва Музамир Каримзода, дар вазни -100 кг Ҷаҳонгир Маҷидов ва Сомонӣ Кишваров, дар вазни +100 кг Некрӯзшоҳ Некбахтзода ва Мансур Раҳмон хастанд. Дар байни занон дар вазни -48 кг Аҳлия Муминова, -52 кг Мадина Қурбонзода Тоҷикистонро муаррифӣ хоҳанд кард.



## БОКС

## МУШТЗАНҲОИ ТОҶИК ДАР ЧЕМПИОНАТИ ҶАҲОН

Аз 14-уми октябр дар шаҳри Будваи кишвари Черногория Чемпионати ҷаҳонии бокс миёни ҷавонони то 19-сола баргузор мешавад, ки то 28-уми октябр идома хоҳад кард. Дар ин мусобиқа беш аз 550 варзишгар аз 75 кишвари ҷаҳон ширкат мекунанд.

Дар ин мусобиқа дасти мунтахаби Тоҷикистон бо ҳайати 3 варзишгар Аҳмадшоҳ Хошимов (65 кг), Хочамуминҷон Холов (80 кг) ва



Фариноз Абдуллоева (57 кг) иштирок мекунанд. Дасти

ро мураббихо Асомиддин Бурхонов ва Рустам Музаф-

фаров роҳбарӣ менамоянд.

Рақобатҳо дар Маркази варзишии Mediterranean Sports Center баргузор шуда, нахустин мухорибаҳо рӯзи 16-уми октябр оғоз меёбанд. Рақобатҳои ниҳой 27-уми октябр доир мегарданд.

Чемпионати ҷаҳон яке аз мусобиқаҳои муҳими байналмилалӣ барои муштзанони ҷавон ба шумор меравад ва барои санҷидани нерӯи маҳорати варзишгарони оянда замина фароҳам меорад.

## РЕЗААХБОР



Шаҳри Душанбе рӯзҳои 24-25-уми октябри соли 2026 мизбони мусобиқаи байналмилалӣ ҷудо миёни ҷавонон - Hoji Sharif Dushanbe Grand Prix Juniors 2026 мешавад. Барои иштирок дар мусобиқа 237 ҷудокор аз 19 кишвари ҷаҳон номнавис шудаанд. Тоҷикистонро 44 варзишгар намоёндагӣ мекунанд. Аз ин шумора 28 нафар писар ва 16 нафар духтар хастанд.

\*\*\*

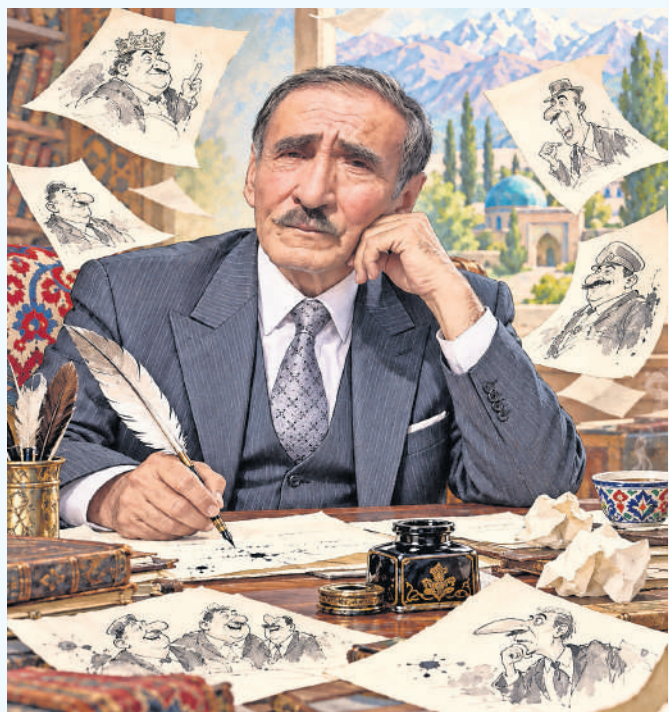
Муҳаммад Наимов, варзишгари тоҷики риштаи хунарҳои размии омехта (MMA) аз рӯйхати иштирокчиёни UFC хориҷ карда шуд. Ҷарҷанд мушаххасоти Наимови 32-сола дар сомонҳои расмӣ UFC ханӯз ҳам дастрас аст, вазъияти ӯ ҳамчун "Дар ҳоли мусобиқа нест" (Not Fighting) нишон дода шудааст. Охири мусобиқаи Наимов 5-уми сентябри соли 2026 дар UFC Fight Night бар зидди варзишгари белгиягӣ Лосене Кейта баргузор шуда буд, ки ӯ дар дақиқаи 2-юм ва сонияи 54-ум бо нокаут шикаст хӯрд.

\*\*\*

Аз 18 то 24-уми октябр дар Ҷопон Бозиҳои V-уми Парасиёӣ баргузор мешавад, ки ҳайати варзишгарони Тоҷикистон иборат аз 24 нафар, аз ҷумла 13 варзишгар, 5 мураббӣ ва 6 намоёндаи расмӣ аст. Варзишгарони тоҷик дар шаш намуди варзиш барои Ҷимойи шарафи варзиши Тоҷикистон ва ба даст овардани натиҷаҳои арзанда талош хоҳанд кард.

\*\*\*

FIFA рейтингӣ навшудаи дастаҳои мунтахаби миллиро нашр кард, ки дар он мавқеи дасти мунтахаби Тоҷикистон бехтар шуда, бо касби 1218,88 ҳол дар байни 211 дасти мунтахаб ҷойи 100-умро ишғол кардааст. Дар байни дастаҳои мунтахаби Осӣ Тоҷикистон дар зинаи 18-ум қарор дорад. Дар сафи пеши дастаҳои AFC Ҷопон (дар рейтингӣ умумӣ ҷойи 17-ум), Эрон (ҷойи 23-юм) ва Австралия (ҷойи 26-ум) қарор доранд.



Раҳмат Назрӣ, Шоири халқи Тоҷикистон

**ЧАВОНАМ МАН ҲАНӢЗ, ЭЙ ДУХТАРИ ХОЛА...**

Сарпарастихои худро

барзиёду сарзиёд  
Бо дурӯғ оғоз карду бо  
дурӯғ анҷом дод.

\*\*\*

Магар гирифт дуои  
замон явош-явош,  
Ки мондааст дигар  
рӯзамон фақат ба маош.

\*\*\*

Мӯсафед охир шуд,  
аммо дилсияҳ монд,  
Дар сари ӯ аз хирад  
танҳо кулаҳ монд.

\*\*\*

Бошаҳо дар дача  
фиш-фиш мекунанд,  
Пашишаҳо дар кӯча  
миш-миш мекунанд.

\*\*\*

Кай сер шавад  
гуруснапушт аз хӯрдан?  
Аз мансабакаш дил  
наканад то мурдан!

\*\*\*

Гар надорӣ ҳар қадам  
як хатчаи саркор,  
Як қалам судат  
намебахшад ягон тӯмор.

\*\*\*

Бо нағз чи мегардӣ,  
бо ганда чи мешинӣ?  
Не ониву не инӣ, кӯрӣ,  
ки намебинӣ!

\*\*\*

Хар хонамат агар,  
суханам реб меравад,  
Хар аз хариғарии ту  
бадном мешавад.

\*\*\*

Пурхӯриро пеша дорад  
гушнапушт,  
Бо шикам андеша  
дорад гушнапушт.

\*\*\*

Ҳар кас, ки ошиқ шуд,  
дигар ӯро нарас,  
Судаиш набахшад бо  
аловаш ҳам алас!

\*\*\*

Ишқи хунбори туро  
ман ёд кардам,  
Заҳми хуншори диламро  
йод кардам.

\*\*\*

Ҳой оташ, ҳой дилкаш,  
ҳой саркаш,  
Бо кашокаш гириамат  
охир таги каш!

\*\*\*

Гунгакбозӣ нигоҳи мо  
бо ҳам сохт,  
Кар ҳам шунавиду  
кӯр ҳам диду шинохт.

\*\*\*

Чавонам ман ҳанӯз,  
эй духтари хола,  
Нав акнун мешавам  
як кам навадсола!

\*\*\*

Чавонам ман ҳанӯз,  
эй духтари сода,  
Ки танҳо сиву як  
дандонам афтода!

\*\*\*

Аз ишқи ту дар алови  
шабмондаамон  
Сӯзам чу таги палови  
шабмондаамон.

\*\*\*

Рӯзам надиҳад шаб  
аз ҳаёлат мағасе,  
Сӯзам бидиҳад субҳ  
аз оина касе.

\*\*\*

Бо хушии худ маёвар  
хашими мардум,  
Сангро ҳам мекафонад  
чашими мардум!

\*\*\*

Обрӯи бардурӯғаш зуд  
хаф шуд,  
Дида дар оина худро,  
талхакаф шуд.

\*\*\*

Дар назди кале шона  
мазан мӯи сарат,  
Дарёфт кунад сабӯсак  
аз мӯи тарат.

**БИСТ ҲАЗОР СОМОНӢ**

Марде ба рафикаш занг зада  
мегӯяд:

- Ҷӯраҷон, ба ман 20 ҳазор со-  
монӣ дода метавонӣ?

Рафикаш дар ҷавоб:

- Ташаккури зиёд, ки афту ба-  
шараи маро ба 20 ҳазор доштаҳо  
монанд кардӣ, лекин афсӯс, на-  
дорам.

**АНГИШТ**

Марде ба утоқи духтур меда-  
рояд. Духтур дархон:

- Либосатонро кашед!  
- Барои чӣ?,- хайрон мешавад  
мард.

- Ман духтур хастам, хубтар  
медонам,- мегӯяд духтур.

Мард либосашро мекашад.

Духтур меурсад:

- Шуморо чӣ ташвиш ме-  
диҳад?

Мард мегӯяд:

- Ман ангишт овардам, онро  
дар кучо ҳолӣ кунам?

**ТАППОНЧА**

Чавоне ба идораи пулис ба кор  
медарояд. Ним сол мегузарад,  
вале маошро суроғ намекунад.

Рӯзе роҳбар ӯро даъват карда,  
меурсад:

- Ту барои чӣ маошатро на-  
мегири?

Чавон хайрон шуда, мегӯяд:

- Ман фикр кардам, ки бо ҳа-  
мон таппончаи додагитон бояд  
зиндагиро пеш барам...

**ТАҚСИМОТ**

Марде аз занаш ҷудо мешавад.  
Раиси суд аз онҳо меурсад:

- Шумо дар хонаатон чӣ до-  
ред?

Шавҳар дар ҷавоб:

- Курсӣ-мурсӣ, диван-пиван,  
чевон-певон, фарзанд-парзанд.

Судя мегӯяд:

- Курсӣ ба занат, мурсӣ ба  
ту, диван ба занат, пиван ба  
ту, чевон ба занат, певон ба ту,  
фарзанд ба занат, парзанд ба ту  
мемонад.

**МЕҲНАТ**

Марде ба рафикаш мегӯяд:

- Пули калонро фақат бо роҳи  
дуздӣ ба даст овардан мумкин  
аст.

Рафикаш дар ҷавоб:

- Магар бо меҳнати ҳалол на-  
мешавад?

Мард:

- Бо меҳнати ҳалол танҳо "ге-  
моррой" мешавад.

**ХОҲИШ**

Дар тарабхона пешхизмат ба  
назди мизочи навбатӣ меояд:

- Шумо чӣ хӯрдан мехоҳед?

Мизоч:

- Ҳамон чизеро, ки хо ана  
он марди дар назди тиреза ни-  
шастагӣ истеъмол дорад!

Пешхизмат:

- Ин номумкин аст, ӯ хӯро-  
кашро ба шумо намендиҳад...

**БЕХОБӢ**

Муштзане ба духтур гуфт:

- Табибҷон, аз беҳобӣ ранҷ  
мекашам, чӣ кор кунам?

Духтур:

- Ракамхоро аз як сар ҳисоб  
карда рафтан гиред, хобатон  
мебарад.

Муштзан:

- Ин услубро бисёр озмоиш  
кардаам. Ҳамин ки ба раками  
10 мерасам, парида меҳезам!

**ФАӢОЛИЯТ**

Корманд назди раиси идора  
рафта мегӯяд:

- Ин мохонае, ки ба ман ме-  
диҳед, хеле кам аст. Ман 12-то  
фарзанд дорам.

Раис дар ҷавоб мегӯяд:

- Ин мохонае, ки мегири, ба  
хотири фаъолиятат дар идора  
аст, на ба хотири фаъолиятат  
дар рахти хоб!

Таҳияи Н. РАҶАБОВА

**Сканворд**